

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Посебно одељење
Кж1-По1 20/25
6.3.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Посебно одељење за организовани криминал, у већу састављеном од судија Милимира Лукића, председника већа, Марка Јоцића, Маје Илић, Драгољуба Албијанића и Весне Лукачевић, чланова већа, са вишим саветником Јеленом Савић, записничарем, у кривичном предмету против **окривљеног АА и др.**, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја у продуженом трајању из члана 359 став 3 у вези става 1 КЗ у вези са чланом 61 КЗ и др., одлучујући о жалбама јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал, окривљеног ББ и његовог браниоца адвоката Синише Симића, браниоца окривљеног ВВ адвоката Марка Цветковића, Боже Прелевића и Новака Лукића, браниоца окривљеног ГГ адвоката Мирољуба Петровића, окривљеног ДД и његовог браниоца адвоката Вука Туфегџића, окривљеног ЂЂ и његовог браниоца адвоката Зорана Перовића и Жељка Дамјановића, окривљеног ЕЕ и његовог браниоца адвоката Весне Стојковић, браниоца окривљеног ЖЖ адвоката Саше Миловановића, окривљеног ЗЗ и његовог браниоца адвоката Славка Переског, браниоца окривљеног ИИ адвоката Јасмине Живић, окривљеног ЈЈ и његовог браниоца адвоката Снежане Дуњић, браниоца окривљеног КК адвоката Миладина Зечевића, браниоца окривљеног ЛЛ адвоката Ђорђа Калања, браниоца окривљеног ЉЉ адвоката Микеш Драгана и Чолић Драгана, браниоца окривљеног ММ адвоката Александра Ђурашиновића, браниоца окривљеног НН адвоката Александра Алексића, окривљене ЊЊ и њеног браниоца адвоката Васовић Душана, браниоца окривљеног ОО адвоката Ђура Живковића, браниоца окривљене ПП адвоката Мирослава Потпаре, пуномоћника Института за крмно биље адвоката Станикић Душана, браниоца окривљеног РР адвоката Ивков Станислава, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К.По1 бр. 61/13 од 23.01.2025. године, у седници већа одржаној дана 02.03., 03.03., 04.03. и 05.03.2026. године, у присуству јавног тужиоца Јавног тужилаштва за организовани криминал Јасмине Милановић Ганић, окривљених ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЉЉ, АА, ЛЛ, НН, као и адвоката Синише Симића, адвоката Марка Цветковића, адвоката Боже Прелевића, адвоката Новака Лукића, адвоката Мирољуба Петровића, адвоката Вука Туфегџића, адвоката Зорана Перовића, адвоката Весне Стојковић, адвоката Саше Миловановића, адвоката Славка Переског, адвоката Јасмине Живић, адвоката Снежане Дуњић, адвоката Миладина Зечевића, адвоката Жељка Дамјановића, адвоката Ђорђа Калања, адвоката Драгана Чолића, адвоката Александра

Ђурашиновића, адвоката Душана Васовића, адвоката Александра Алексића, адвоката Ђуре Живковића, адвоката Мирослава Потпаре, адвоката Владимира Хоровица, адвоката Николе Николића, адвоката Ивана Станковића, адвоката Миле Јанковић и адвоката Рајка Јелушића, а у одсуству уредно обавештених окривљених ЖЖ, ЊЊ и СС, као и браниоца окривљеног АА адвоката Николе Шијан, прецизније наведено у записницима са седнице већа, након већања и гласања, дана **06.03.2026. године**, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал, у делу који се односи на окривљене ТТ и ЋЋ, који су ставом III изреке пресуде ослобођени од оптужбе да су извршили по једно продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234 став 3 у вези става 1 у вези са чланом 33 и 61 КЗ, па се пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К.По1 бр. 61/13 од 23.01.2025. године, у **ставу III изреке пресуде**, исправљене решењем Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал, КПО1 бр. 61/13 од 14.04.2025. године, **ПОТВРЂУЈЕ**.

II

Делимичним усвајањем жалбе јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал у делу који се односи на став I и II изреке пресуде, **као и усвајањем жалби** окривљеног ББ и његовог браниоца адвоката Синише Симића, браниоца окривљеног ВВ адвоката Марка Цветковића, Боже Прелевића и Новака Лукића, браниоца окривљеног ГГ адвоката Мирољуба Петровића, окривљеног ДД и његовог браниоца адвоката Вука Туфегџића, окривљеног ЋЋ и његовог браниоца адвоката Зорана Перовића и Жељка Дамјановића, окривљеног ЕЕ и његовог браниоца адвоката Весне Стојковић, браниоца окривљеног ЖЖ адвоката Саше Миловановића, окривљеног ЗЗ и његовог браниоца адвоката Славка Переског, браниоца окривљеног ИИ адвоката Јасмине Живић, окривљеног ЈЈ и његовог браниоца адвоката Снежане Дуњић, браниоца окривљеног КК адвоката Миладина Зечевића, браниоца окривљеног ЛЛ адвоката Ђорђа Калања, браниоца окривљеног ЉЉ адвоката Микеш Драгана и Чолић Драгана, браниоца окривљеног ММ адвоката Александра Ђурашиновића, браниоца окривљеног НН адвоката Александра Алексића, окривљене ЊЊ и њеног браниоца адвоката Васовић Душана, браниоца окривљеног ОО адвоката Ђура Живковића, браниоца окривљене ПП адвоката Мирослава Потпаре, пуномоћника Института за крмно биље адвоката Станикић Душана, браниоца окривљеног РР адвоката Ивков Станислава, **УКИДА СЕ** пресуда Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К.По1 бр. 61/13 од 23.01.2025. године, исправљене решењем Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал, КПО1 бр. 61/13 од 14.04.2025. године, у **ставовима I и II изреке пресуде**, и предмет се, само у том

делу, **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

III

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена жалба браниоца окривљеног ГГ, адвоката Милице Кузмић, изјављена против пресуде Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К.По1 бр. 61/13 од 23.01.2025. године.

Образложење

Првостепена пресуда, изјављене жалбе, предлог ЈТОК и јавна седница већа

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К.По1 бр. 61/13 од 23.01.2025. године и то ставом I изреке, окривљени ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, ЛЛ, НН, ЊЊ, ЕЕ, ЖЖ, ММ, ЉЉ, КК, ОО и ПП оглашени су кривим због по једног продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ у саизвршилаштву из члана 33 и 61 КЗ, а окривљени Бојан Јоксимовић због једног продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица у помагању из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ, те је суд окривљеног ББ осудио на казну затвора у трајању од четири године, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 24.11.2012. године до 15.07.2013. године, окривљеног ВВ осудио на казну затвора у трајању од три године и шест месеци, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 24.11.2012. године до 02.08.2013. године, окривљеног ГГ осудио на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, окривљеног ДД осудио на казну затвора у трајању од једне године, која ће се извршавати у просторија у којима станује без примене електронског надзора, а окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, те уколико окривљени једном у трајању од преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора, окривљеног ЂЂ осудио на казну затвора у трајању од једне године, која ће се извршавати у просторија у којима станује без примене електронског надзора, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 24.11.2012. године до 03.04.2013. године, те окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, те уколико окривљени једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора, окривљеног ЕЕ осудио на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 24.11.2012. године до 02.09.2013. године и на мери забрана напуштања стана од 02.09.2013. године до 25.04.2014. године, окривљеног ЖЖ осудио на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 27.12.2012. године до 02.09.2013. године и на мери забрана напуштања стана од 02.09.2013. године до

29.05.2014. године, окривљеног ЗЗ осудио на казну затвора у трајању од једне године која ће се извршити у просторијама у којима окривљени станује, без примене електронског надзора, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 27.12.2012. године до 12.03.2013. године, те окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, те уколико окривљени једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора, окривљеног ИИ осудио на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 27.12.2012. године до 02.09.2013. године и на мери забрана напуштања стана од 02.09.2013. године до 25.03.2014. године, окривљеног ЈЈ осудио на казну затвора у трајању од једне године, која ће се извршити у просторијама у којима окривљени станује, без примене електронског надзора, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 27.12.2012. године до 20.03.2013. године, те окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, те уколико окривљени једном у трајању од преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора, окривљеног КК осудио на казну затвора у трајању од једне године и шест месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 21.03.2013. године до 05.09.2013. године и на мери забране напуштања стана од 05.09.2013. године до 14.08.2014. године, окривљеног ЛЛ осудио на казну затвора у трајању од једне године и два месеца, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 20.03.2013. године до 05.09.2013. године и на мери забране напуштања стана од 05.09.2013. године до 26.05.2014. године, окривљеног РР осудио на казну затвора у трајању од две године, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 20.03.2013. године до 05.09.2013. године, од 22.12.2022. године до 10.07.2023. године и на мери забране напуштања стана од 05.09.2013. године до 01.10.2024. године, окривљеног ЉЉ осудио на казну затвора у трајању од једне године и два месеца, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 20.03.2013. године до 05.09.2013. године и на мери забране напуштања стана од 05.09.2013. године до 04.02.2014. године, окривљеног ММ осудио на казну затвора у трајању од једне године и три месеца у коју му се урачунава време проведено у притвору од 21.03.2013. године до 05.09.2013. године и на мери забране напуштања стана од 05.09.2013. године до 11.03.2014. године, окривљеног НН осудио на казну затвора у трајању од једне године, која ће се извршити у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, те окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, те уколико окривљени једном у трајању од преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора, окривљену ЊЊ осудио на казну затвора у трајању од једне године, која ће се извршити у просторијама у којима окривљена станује, без примене електронског надзора, те иста не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљена једном у трајању од преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора, окривљеног ОО осудио на казну затвора у трајању

од две године и окривљену ПП осудио на казну затвора у трајању од две године. На основу члана 91 и 92 КЗ одређено је да се одузима имовинска корист и то тако што су обавезане “ХИП Азотара” д.о.о. и “ПКБ” да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 228.100.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, затим су обавезани “ХИП Азотара” д.о.о., “Агрофорум” д.о.о. и “ПКБ” да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 10.000.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Агросеме Инвест” д.о.о. и “ПКБ” да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 2.098.500,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Алекса Шантић” а.д. да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 15.576.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Институт за крмно биље” Крушевац да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 10.000.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Терра Во” д.о.о. и “Институт за крмно биље” Крушевац, да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 29.518.500,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Citadela” д.о.о. и “Институт за крмно биље” Крушевац, да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 4.715.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Србокоп” д.о.о. и “Институт за крмно биље” Крушевац, да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 10.000.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезан је “Институт за крмно биље” Крушевац да у корист буџета Републике Србије солидарно плати износ од 1.488.360,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Terra Vo” д.о.о. да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 30.000.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Citadela” д.о.о., да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 48.237.840,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Агрофорум” д.о.о., да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 64.808.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Србокоп” д.о.о., да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 35.000.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Agro Fish Trade” д.о.о, а у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 54.753.762,03 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “МАТ” д.о.о., да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 54.610.323,79 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Полет плус” д.о.о. и окривљени РР да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 62.632.081,62 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезана је “ХИП

Азотара” д.о.о. да у корист буџета Републике Србије плати износ од 1.881.427.656,09 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Спинел” д.о.о. и “МАТ” д.о.о. да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 14.580.100,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Терра Бо” д.о.о., “Градска пекара” а.д., “1. октобар” а.д., окривљени ОО и окривљена ПП, да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 187.562.995,80 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Calidus Trade” д.о.о. да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 20.000.000,00 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о. и “Sektor 120” д.о.о., да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 255.387.484,20 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, обавезани су “ХИП Азотара” д.о.о., “Макота” д.о.о. и окривљени КК да у корист буџета Републике Србије солидарно плате износ од 82.793.210,22 динара, у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, док се у преосталом делу постављеног имовинскоправног захтева оштећени упућују на парницу. На основу члана 85 КЗ изречена је мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности забране обављања дужности одговорног лица у привредном друштву и то окривљенима ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, РР, ЉЉ, ММ, НН, ЊЊ, ОО и ПП у трајању од по три године, која мера има трајати од правноснажности пресуде, с тим што се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања мере. На основу члана 262 у вези са чланом 264 ЗКП, обавезани су окривљени ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, ЛЛ, НН, ЊЊ, ЕЕ, ЖЖ, ММ, ЉЉ, КК, ОО, ПП и РР да накнаде трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем, а да на име судског паушала суду плате новчани износ од по 50.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудне наплате.

У ставу II изреке побијане пресуде, на основу одредбе члана 423 став 1 тачка 2 ЗКП, окривљени АА ослобођен је од оптужбе да је извршио продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359 став 3 у вези става 1 КЗ у вези са чланом 61 КЗ, окривљени УУ ослобођен од оптужбе да је извршио продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ у вези са чланом 33 и 61 КЗ, окривљени ФФ ослобођен од оптужбе да је извршио продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ у вези са чланом 33 и 61 КЗ, окривљени СС ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ у вези са чланом 33 и 61 КЗ, те је на основу члана 265 став 1 ЗКП одређено да трошкови кривичног поступка окривљеног АА, окривљеног УУ, окривљеног ФФ и окривљеног СС падају на терет буџетских средстава суда.

У ставу III изреке пресуде, на основу одредбе члана 423 став 1 тачка 1 ЗКП, окривљени ТТ и окривљени ЋЋ су ослобођени од оптужбе да су извршили по једно продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234 став 3 у вези става 1 у вези са чланом 33 и 61 КЗ, те је одређено да на основу

члана 265 став 1 ЗКП, трошкови кривичног поступка окривљеног ЋЋ и окривљеног ТТ падају на терет буџетских средстава суда.

У ставу IV изреке пресуде на основу члана 422 став 1 тачка 1 ЗКП одбијена је оптужба да су окривљени ВВ и окривљени ЕЕ извршили кривично дело примање мита из члана 367 став 6 у вези става 1 КЗ, а окривљени ЕЕ кривично дело давање мита из члана 368 став 1 КЗ.

Против наведене пресуде, жалбе су изјавили:

- јавни тужилац Јавног тужилаштва за организовани криминал, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичним санкцијама, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење за организовани криминал, усвоји жалбу, првостепену пресуду укине или ако нађе да не постоје битне повреде одредаба кривичног поступка, пресуду делимично укине у ослобађајућем делу или преиначи у осуђујућем делу и окривљене осуди на казне затвора у дужем временском трајању и изрекне им мере безбедности из члана 85 КЗ у дужем временском трајању,

- бранилац окривљеног ГГ, адвокат Мирољуб Петровић, из свих законских разлога, с тим што се жалбом суштински указује на неразумљивост изреке и недостатак разлога о чињеницама које су предмет доказивања, уз оспоравање противправности поступања, саизвршилаштва, умишљаја, недостатак индивидуализације радњи и изостављање окривљених према којима је поступак раздвојен, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, усвоји жалбу браниоца, преиначи побијану пресуду, окривљеног ослободи од оптужбе или донесе решење којим укида првостепену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- пуномоћник “Института за крмно биље”, адвокат Душан Станикић, због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, с тим што се суштински жалба односи на недостатак јасних разлога о одузимању имовинске користи, са предлогом да се усвоји жалба, укине првостепена пресуда у делу о одлуке о одузимању имовинске користи и врати првостепеном суду на поновно суђење или пресуда преиначи и “Институт за крмно биље” ослободи од одузимања имовинске користи у ставовима 5., 6. и 7., на страни 66. побијане пресуде и ставовима 1. и 2. побијане пресуде на страни 67.,

- бранилац окривљеног РР, адвокат Станислав Ивков, из свих законских разлога, с тим што се у жалби посебно истиче да у пресуди нису дати јасни разлози о постојању умишљаја, претходног договора, противправном поступању, правној квалификацији, као и указивањем на акцесорну природу кривичног гоњења, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, усвоји жалбу, побијану пресуду преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или врати првостепеном суду на поновно одлучивање,

- бранилац окривљеног ГГ, адвокат Милица Кузмић, из свих законом прописаних разлога, са предлогом да Апелациони суд у Београду преиначи побијану пресуду, тако што ће окривљеног ГГ ослободити од оптужбе, те је тражила да буде обавештена о седници већа другостепеног суда, с тим што је жалбу прецизирала достављањем допуне жалбе,

- бранилац окривљеног ЗЗ, адвокат Славко Перески, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба ЗКП-а, суштински уз оспоравање постојања претходног договора и поступања супротно Уредби, као и на нејасне разлоге у делу обављеног економско - финансијског вештачења и правне квалификације, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, преиначи побијану пресуду, окривљеног ослободи од оптужбе или исту укине, предмет врати првостепеном суду ради доношења нове пресуде, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ДД, адвокат Вук Туфегџић, из свих законских разлога, уз посебно указивање на неразумљивост изреке у делу који се односи на радње које се окривљеном стављају на терет, противправност поступања, овлашћења окривљеног и прибављања противоравне имовинске користи, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, укине ожалбену пресуду, предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или исту преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ММ, адвокат Александар Ђурашиновић, из свих законских разлога, уз истицање да нису дати јасни разлози о економским приликама у критичном периоду, те у том смислу и разлози у погледу прибављене противправне имовинске користи за “Хип Азотару”, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, уважи жалбу, укине ожалбену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или преиначи пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- браниоци окривљеног ЂЂ, адвокат Зоран Перовић и адвокат Жељко Дамјановић, због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешне примене права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, уз посебно оспоравање умишљаја као битног елемента кривичног дела и свести о противправности, затим нејасним разлозима суда у погледу постојања кривичне, а не прекршајне одговорности, те пропуштањем да се дају аргументовани разлози о правилима привредног промета и привредне праксе у време светске економске кризе, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, преиначи побијану пресуду, окривљеног ослободи од оптужбе или укине побијану пресуду и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те су тражили да буду обавештени заједно са окривљеним о седници већа другостепеног суда,

- окривљени ЗЗ, због погрешно и непотпуно утврђених чињеница, погрешне

примене материјалног права и повреде одредаба ЗКП-а, уз оспоравање описа кривичног дела, правне квалификације и налаза и мишљења вештака економско - финансијске струке, са предлогом да другостепени суд преиначи побијану пресуду и ослободи га од оптужбе или исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање,

- бранилац окривљеног ИИ, адвокат Јасмина Живић, из свих законских разлога, с тим што се у жалби суштински указује на неразумљивост изреке у погледу постојања договора и висине прибављене противправне имовинске користи за пољопривредно газдинство “Цитадела” д.о.о., а везано за обављено економско-финансијско вештачење и самим тим повреде кривичног закона, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, преиначи ожалбену пресуду, ослободи га од оптужбе или предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражила да заједно са окривљеним буде обавештена о седници већа другостепеног суда,

- окривљени ЂЂ, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, уз посебно истицање да суд није дао јасне разлоге у погледу умишљаја, односно о чињеници да је био у питању државни пројекат у циљу “оживљавања” и покретања производње “Хип Азотара” у реструктуирању и самим тим околностима које су се односиле на опште услове пословања у погледу промета регресираних ђубрива, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, усвоји жалбу, побијану пресуду укине или исту преиначи и изрекне му ослобађајућу пресуду,

- бранилац окривљене ПП, адвокат Мирослав Потпара, из свих законских разлога, уз указивање да није извршена индивидуализација радњи у односу на окривљену, да није цењена правна природа солидарног јемства, те самим тим и постојање кривичне одговорности, договора и прибављања противправне имовинске користи, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, усвоји жалбу, укине ожалбену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање или преиначи, тако што ће окривљену ослободити од оптужбе или јој изрећи блажу казну, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ОО, адвокат Ђуро Живковић, из свих законских разлога, уз указивање на нецелисходност раздвајања поступка у односу на један део окривљених, оспоравањем противправног поступања и економско -финансијског вештачења, као и спорну правну квалификацију, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, укине ожалбену пресуду, предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или преиначи пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног НН, адвокат Александар Алексић, из свих законских разлога, с тим што се суштински у жалби оспорава постојање саизвршилаштва, умишљаја, свести о противправности, те постојања узрочно -последичне везе, као и недостатак јасних разлога у погледу разлике између прекршаја и кривичног дела, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, усвоји жалбу браниоца окривљеног, тако што ће преиначити првостепену пресуду, ослободити га оптужбе или

укине ожалбену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Синиша Симић, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, уз посебно истицање да суд није дао јасне разлоге о постојању умишљаја, договора, процедуре закључивања уговора који су одобравани од стране Управног одбора, те евентуалне одговорности за прекршај, те самим тим и нејасних закључака вештака економско - финансијске струке, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, преиначи побијану пресуду, окривљеног ослободи од оптужбе или укине наведену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног КК, адвокат Миладин Зечевић, из свих законских разлога, суштински уз истицање да радње окривљеног нису противправне, већ у складу са позитивноправним прописима, да нема јасних разлога о постојању претходног међусобног договора, свести и воље о заједничком деловању у погледу прибављања противправне имовинске користи, уз оспоравање налаза и мишљења вештака економско - финансијске струке, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење усвоји жалбу браниоца, укине ожалбену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или преиначи побијану пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- окривљени ББ, због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, уз истицање да суд није дао јасне разлоге о питањима везаним за “оживљавање” и рад Азотаре, као и колективном одлучивању приликом закључивања уговора, при чему суд није у довољној мери интерпретирао све изведене доказе и одбране окривљених, са предлогом да га Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, ослободи од оптужбе или укине ожалбену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ВВ, адвокат Марко Цветковић из свих законских разлога, посебно уз указивање да суд није дао јасне разлоге о томе да окривљени није имао својство одговорног лица, свест и умишљај, уз оспоравање налаза и мишљења судског вештака финансијске струке, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење преиначи побијану пресуду, ослободи окривљеног од оптужбе или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ЖЖ, адвокат Саша Миловановић због погрешне примене кривичног закона и других материјално-правних прописа, уз навођење да је суд погрешно тумачио и применио Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за 2009. и 2010. годину, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење преиначи побијану пресуду и

окривљеног ослободи од оптужбе или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ЈЈ, адвокат Ђорђе Калањ због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, суштински уз оспоравање чињеничног описа радњи, уз указивање на овлашћења окривљеног, постојање претходног договора, саизвршилаштва и умишљаја, као и нецелисходност раздвајања кривичног поступка, са предлогом да Апелациони суд у Београду усвоји жалбу браниоца, преиначи побијану пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе или исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда заједно са његовим браћеником,

- бранилац окривљеног ЈЉ, адвокат Драган Чолић, из свих законских разлога, уз указивање на неразумљивост изреке пресуде у погледу умишљаја на страни окривљеног и индивидуализације радњи, као и непостојање разлога о саизвршилаштву уз оспоравање налаза и мишљења вештака економско – финансијске струке, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење првостепену пресуду укине и предмет врати на поновно одлучивање или исту преиначи тако што ће окривљеног да ослободи од оптужбе или окривљеном ублажи казну затвора и отклони примену мере безбедности, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ЈЈ, адвокат Снежана Дуњић, из свих законских разлога, уз посебно указивање на неразумљивост изреке пресуде у погледу удруженог деловања, противправног поступања, умишљаја и прибављене противправне имовинске користи, а самим тим и нејасног налаза и мишљења вештака економско- финансијске струке, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење преиначи побијану пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе или укине ожалбену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражила да заједно са окривљеним буде обавештена о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ЕЕ, адвокат Весна Стојковић, из свих законских разлога, суштински уз указивање на погрешну примену одредаба о раздвајању кривичног поступка, прекорачење оптужбе, погрешну примену и тумачење Уредби, саизвршилаштво, противправну имовинску корист и оспоравање налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење усвоји жалбу, предмет врати на поновно одлучивање или сам донесе одлуку, измени ожалбену пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе, те је тражила да заједно са окривљеним буде обавештена о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ЈЉ, адвокат Драган Микеш, због битне повреде одредаба ЗКП, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, уз посебно указивање на нецелисходност раздвајања поступка у односу друге окривљене, пропуштање да се дају разлози о противправном поступању и прибављеној противправној имовинској користи или штети за буџет, са предлогом да

Апелациони суд у Београду, Посебно одељење усвоји жалбу, преиначи побијану пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе или укине пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- окривљени ДД, из свих законских разлога, с тим што се суштински у жалби указује на прекршајну, а не кривичну одговорност за ненаменско коришћење минералног ђубрива, те нејасне разлоге о прибављању противправне имовинске користи с обзиром да се ради о државном предузећу, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење укине ожалбену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање или пресуду преиначи и ослободи га од оптужбе, те је тражио да заједно са својим браниоцима буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- браниоци окривљеног ВВ, адвокат Божо Прелевић и адвокат Новак Лукић, због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, посебно уз указивање да суд није дао јасне разлоге у погледу својства одговорног лица, улоге саизвршиоца, постојања претходног договора, противправне имовинске користи и налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, при чему је погрешно применио одредбе о раздвајању поступка и тиме повредио право на одбрану, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење усвоји жалбу, преиначи првостепену пресуду и ослободи окривљеног од оптужбе или ожалбену пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те су тражили да буду обавештени, заједно са окривљеним, о седници већа другостепеног суда,

- окривљени ЈЈ, из свих законских разлога, уз оспоравање постојања удруженог деловања, свести о незаконитом поступању, уз оспоравање налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, са предлогом да другостепени суд предметну пресуду преиначи, ослободи га оптужбе или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да заједно са браниоцем буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- окривљени ЕЕ, због погрешне примене материјалног права, непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде основних права у току поступка, уз указивање да суд није дао разлоге о саизвршилаштву, прибављању противправне имовинске користи за окривљеног и о штети за буџет, са предлогом да Апелациони суд у Београду усвоји жалбу и у целосту укине пресуду првостепеног суда и предмет врати на поновно одлучивање или донесе ослобађајућу пресуду,

- бранилац окривљене ЊЊ, адвокат Душан Васовић, из свих законских разлога, уз указивање на непостојање намере и умишљаја на страни окривљене, претходног договора, те прибављене противправне имовинске користи, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење усвоји жалбу и донесе пресуду којом ће окривљена бити ослобођена од оптужбе, или укине пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- окривљена ЊЊ, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење је ослободи од оптужбе.

Одговоре на жалбу јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал су поднели:

- бранилац окривљеног ЉЉ, адвокат Драган Чолић, са предлогом да се жалба Јавног тужилаштва за организовани криминал одбије као неоснована,

- окривљени ЕЕ, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење одбије жалбу Јавног тужилаштва за организовани криминал као неосновану,

- бранилац окривљеног ТТ, адвокат Мила Јанковић, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење одбије жалбу тужиоца као неосновану те је тражила да буде обавештена о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ЛЛ, адвокат Ђорђе Калањ, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење одбије жалбу тужиоца као неосновану, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- окривљени ББ, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење одбије жалбу јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал као неосновану,

- бранилац окривљеног ВВ, адвокат Божо Прелевић, са предлогом да се првостепена пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање,

- бранилац окривљеног СС, адвокат Анђелко Лежајић, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење одбије жалбу јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал као неосновану, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Синиша Симић, са предлогом да се жалба јавног тужиоца одбије као неоснована, а да се уважи жалба одбране и преиначи побијана пресуда, тако што ће се окривљени ослободити од оптужбе за кривично дело које му се ставља на терет, те је тражио да заједно са окривљеним буде обавештен о седници већа другостепеног суда,

- браниоци окривљеног АА, адвокат Владимир Хоровиц, адвокат Никола Шијан и адвокат Никола Николић, са предлогом да се жалба Јавног тужилаштва за организовани криминал одбије као неоснована,

- бранилац окривљеног ИИ, адвокат Јасмина Живић, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење одбије жалбу јавног тужиоца као неосновану, усвоји жалбу одбране као основану и окривљеног ослободи од оптужбе, те евентуално пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање,

те је тражила да заједно са окривљеним буде обавештена о седници већа другостепеног суда и

- бранилац окривљеног ТТ, адвокат Рајко Јелушић, са предлогом да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење одбије као неосновану жалбу јавног тужиоца и потврди првостепену пресуду у односу на окривљеног ТТ, те је тражио да буде обавештен о седници већа другостепеног суда.

Јавни тужилац Јавног тужилаштва за организовани криминал је у свом поднеску Ктж.бр. 60/25 од 20.11.2025. године предложио да Апелациони суд у Београду, Посебно одељење усвоји као основану жалбу Јавног тужилаштва за организовани криминал Ктж.бр. 7/13 од 05.05.2025. године изјављену против првостепене пресуде и исту укине или уколико нађе да не постоје битне повреде одредаба кривичног поступка, пресуду делимично укине у ослобађајућем делу или преиначи у осуђујућем делу и окривљене осуди на казне затвора у дужем временском трајању и изрекне им мере безбедности из члана 85 КЗ у дужем временском трајању, а да жалбе бранилаца окривљених и окривљених одбије као неосноване.

Апелациони суд у Београду, Посебно одељење је одржао седницу већа, у присуству јавног тужиоца Јавног тужилаштва за организовани криминал Јасмине Милановић Ганић, окривљених ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЋЋ, ЕЕ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЉЉ, АА, ЛЛ, НН, као и адвоката Симише Симића, адвоката Марка Цветковића, адвоката Боже Прелевића, адвоката Новака Лукића, адвоката Мирољуба Петровића, адвоката Вука Туфегџића, адвоката Зорана Перовића, адвоката Весне Стојковић, адвоката Саше Миловановића, адвоката Славка Переског, адвоката Јасмине Живић, адвоката Снежане Дуњић, адвоката Миладина Зечевића, адвоката Ђорђа Калања, адвоката Драгана Чолића, адвоката Александра Ђурашиновића, адвоката Александра Алексића, адвоката Жељка Дамјановића, адвоката Душана Васовића, адвоката Ђуре Живковића, адвоката Мирослава Потпаре, адвоката Владимира Хоровица, адвоката Николе Николића, адвоката Ивана Станковића, адвоката Миле Јанковић и адвоката Рајка Јелушића, а у одсуству уредно обавештених окривљених ЖЖ, ЊЊ и СС и адвоката Николе Шијана, прецизније наведено у записницима са седнице већа, на којој је размотрио списе предмета, заједно са побијаном пресудом, коју је испитао у оквиру основа, дела и правца побијања, који су истакнути у изјављеним жалбама, па је по оцени жалбених навода и предлога, одлучио као у изреци пресуде.

Разлози за одбијање жалбе јавног тужиоца ЈТОК у односу на став III изреке пресуде

Жалбом јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал се указује да је суд погрешно ослободио окривљене ТТ и ТТ јер њихове радње не представљају кривично дело иако је суд у обједињеном поступку поступао по три оптужнице, не ценећи чињеницу континуитета оптужења и да у делу у коме није измењена оптужница актом тужилаштва од 22.05.2023. године остаје на снази постојећа оптужница у којима егзистира и опис урачунљивости и облик виности окривљених ТТ и ТТ као и осталих

окривљених, која ни на који начин није оспорена током поступка. Имајући у виду ове чињенице, прецизирање оптужнице у смислу обједињавања три оптужна акта, није довело до брисања већ утврђених чињеница у току поступка, то недостатак навођења законског текста облика урачунљивости и виности у опису кривично-правних радњи у ситуацији када су изведени докази и ничим оспорене утврђене све чињенице које се односе на ова својства окривљених, не може бити основ за утврђивање непостојања кривичног дела односно доношења одлуке из члана 423 став 1 тачка 1 ЗКП. Из континуитета оптужења једини закључак који се на ову чињеницу може донети да је суд пропустио да свеобухватно или детаљно анализира све оптужнице.

Међутим, насупрот овим наводима јавног тужиоца ТОК-а, по налажењу овог суда, неосновано се жалбом указује да суд није дао јасне разлоге због којих је окривљене ТТ и ЋЋ ослободио од оптужбе на основу члана 423 став 1 тачка 1 ЗКП, којом је прописано да ће се изрећи пресуда којом се оптужени ослобађа од оптужбе да је извршио кривично дело ако дело за које је оптужен по закону није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности.

Одедбом члана 14 КЗ предвиђено је да је кривично дело оно дело које је законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и скривљено. Дакле, према важећем Кривичном законiku, нема кривичног дела уколико је искључена противправност или кривица, иако постоје сва обележја кривичног дела одређена у закону. Чланом 22 КЗ (наслов „кривица“) предвиђено је да кривица постоји ако је учинилац у време када је учинио кривично дело био урачунљив и поступао са умишљајем, а био је свестан или је био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено.

Дакле, према одредбама нашег позитивног законодавства, да би одређено дело било кривично дело, поред навођења законских обележја кривичног дела (тзв. објективни елементи кривичног дела који су прописани члановима Посебног дела Кривичног законика) мора се навести и субјективни елемент - однос учиниоца према делу, дакле да ли је учинилац у време када је учинио кривично дело био урачунљив, да ли је поступао са умишљајем или из нехата (код кривичних дела где закон то изричито предвиђа) и да ли је имао свест о забрањености свога дела.

Доносећи одлуку у ставу III изреке пресуде, суд је имао у виду чињенични опис који се ставља на терет окривљеном ТТ и окривљеном ЋЋ, актом Јавног тужилаштва за организовани криминал КТО бр.7/13 од 22.05.2023. године, којим је прецизиран и обједињен диспозитив три наведене оптужнице по којима се води јединствен поступак у предмету Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К-По бр.61/13, па налази да у наведеном чињеничном опису нису наведени субјективни елементи кривичног дела које се окривљенима ставља на терет, јер је тужилаштво пропустило да наведе да ли су окривљени поступали са умишљајем, у стању урачунљивости и да ли су имали свест о забрањености свога дела.

Како у конкретном случају недостају наводи који се односе на кривицу окривљених, јер их тужилаштво није навело у диспозитиву обједињене оптужнице, правилно је првостепени суд донео одлуку да се окривљени ТТ и окривљени ЋЋ,

ослобађају од оптужбе да су извршили по једно продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234 став 3 у вези став 1 КЗ у вези члана 33 и 61 КЗ, јер дело за које су оптужени није кривично дело, при чему у конкретном случају, нема услова за примену мере безбедности према окривљеном ТТ и окривљеном ЋЋ, јер би у супротном, уношењем субјективних обележја бића кривичног дела од стране суда дошло до прекорачења оптужбе, а што суд није овлашћен да чини, будући да је измена чињеничног описа у надлежности јавног тужиоца.

Стога су неосновани наводи у жалби ЈТОК-а да су пре обједињавања оптужнице претходиле три оптужнице које имају континуитет са обједињеном, измењеном и прецизираном оптужницом те је првостепени суд требало да их тако и цени, имајући у виду да је према одредбама Законика о кривичном поступку суд дужан да поступа по коначној обједињеној оптужници, што је у конкретном случају првостепени суд и учинио, те донео одлуку да се према овој двојци окривљених донесе ослобађајућа пресуда у смислу члана 423 став 1 тачка 1 ЗКП, јер су у опису радње извршења кривичног дела у акту тужилаштва изостали елементи кривице који поред објективних елемената садрже и субјективне елементе који чине обележје кривичног дела.

Ценећи све напред изнето, суд је на основу члана 423 став 1 тачка 1 ЗКП окривљене ТТ и ЋЋ ослободио од оптужбе да су извршили по једно продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица у саизвршилаштву из члана 234 став 3 у вези став 1 КЗ у вези члана 33 и 61 КЗ, које им се ставља на терет предметном оптужницом. Како је суд донео одлуку да се окривљени ТТ и окривљени ЋЋ ослободе од оптужбе да су извршили по једно кривично дело на начин како им је то стављено на терет (са окривљеним ББ, ВВ, ЛЛ, ХХ, КК, ЦЦ и ЧЧ), а имајући у виду наводе диспозитива оптужног акта, то је ова тачка диспозитива оптужнице изостављена, будући да без противправног поступања окривљених ТТ и ЋЋ, не може да се утврди ни противправно поступање осталих окривљених, а како им је то стављено на терет.

**Разлози за усвајање жалби јавног тужиоца, окривљених и њихових бранилаца
због битних повреда одредаба кривичног поступка у односу на став I и II изреке
пресуде**

Став I (под I-a, I-a1, I-a1-1, I-a1-2, I-a1-3, I-a1-4, I-a1-5 и I-a1-6)

(Промет регресираних минералних ђубрива – Уредба о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године до 10. јула 2009. године (“Службени гласник РС” број 50/2009), Уредба о изменама и допунама Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године од 06.11.2009. године (“Службени гласник РС” број 91/2009),

Окривљени ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЖЖ и ЗЗ оглашени су кривим што су у периоду од 10.07.2009. године до краја марта 2010. године у Београду, Панчеву, Новом Саду, Сомбору, Сремској Митровици, Алекси Шантићу и Осипаоници, способни да схвате

значај свог дела и управљају својим поступцима, свесни забрањености својих радњи чије су извршење хтели и то као одговорна лица, окривљени ББ у својству лица које је овлашћено за управљање привредним друштвом у смислу члана 41д до 41е Закона о приватизацији, као привремени заступник капитала и као председник Управног одбора, у смислу члана 58 Уговора о организовању друштва ХИП “Азотара” ДОО Панчево од 06.03.2009. године, те одлуке Управног одбора од 14.08.2009. године, окривљени ВВ, у својству заменика директора ХИП “Азотара” ДОО у реструктурирању од 05.08.2009. године до 11.10.2010. године, окривљени ГГ у својству директора “ПКБ” АД Београд, окривљени ДД у својству директора привредног друштва “Алекса Шантић” АД из Алексе Шантић у периоду од 07.04. до 30.12.2009. године, а окривљени ЦЦ према коме је кривични поступак раздвојен, као лице овлашћено за заступање “Ces Mecon” ДОО Београд на основу члана 19 одлуке о оснивању Центра за економске студије “Ces Mecon” ДОО Београд од 19.12.2008. године, као стручни консултант и руководилац и координатор консултантског тима ХИП “Азотара” ДОО у реструктурирању, на основу уговора о пословно техничкој сарадњи закљученог између “Ces Mecon” ДОО и ХИП “Азотара” ДОО у реструктурирању од 27.08.2009. године, на пословима дефинисаним чланом 3 уговора, односно на припремним активностима и вођењу преговора са представницима Министарства пољопривреде у циљу припреме и реализације понуде за испоруку регресираних минералних ђубрива за јесењу сетву, припрему, организацију и спровођење продаје ђубрива на "Продуктној берзи" АД Нови Сад, својим предлозима и препорукама окривљене ГГ и ДД подстрекао да "ПКБ" Београд АД и "Алекса Шантић" АД буду посредници у промету регресираних минералних ђубрива произвођача ХИП “Азотара” ДОО, како би се омогућила продаја и промет, односно наплата регреса од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за ХИП “Азотару”, а окривљене ББ и ВВ са умишљајем подстрекао да продају ђубрива посредством "ПКБ" АД и "Алекса Шантић" АД, организују и врше и за правна лица која ХИП “Азотара”, односно окривљени ББ и ВВ сами пронађу, окривљена ШШ, према којој је кривични поступак раздвојен, у својству директора “Сунце” АД Сомбор, окривљени ААА, према коме је кривични поступак раздвојен, у својству директора Привредног друштва “Tan trade” ДОО Београд, окривљени ЖЖ у својству оснивача лица овлашћеног за заступање и пословање Привредног друштва “Agro forum” ДОО Београд и “Agro media” ДОО Осипаоница, окривљени ЗЗ, у својству директора Привредног друштва “Agro seme invest” ДОО Сремска Митровица, окривљена ААБ, према којој је кривични поступак раздвојен, у својству оснивача и лица овлашћеног за заступање и пословање Привредног друштва “Chem-Co” ДОО Београд, искоришћавањем својих положаја и прекорачењем граница својих овлашћења поступали супротно Уредби, условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године до 10. јула 2009. године (“Службени гласник РС” бр. 50/2009), Уредби о изменама и допунама уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године од 06.11.2009. године (“Службени гласник РС” бр. 91/2009) у циљу омогућавања да регресирано ђубриво добију и правна лица која нису испуњавала услове за куповину регресираних ђубрива, те да ХИП “Азотара” по основу испоручених количина овим правним лицима изврши неосновану наплату накнаде за регресирано минералног ђубриво по наведеним уредбама и својим радњама омогућили прибављање противправне имовинске користи и то привредним друштвима “Сунце” АД Сомбор, “Tan trade” ДОО Београд, “Agro forum” ДОО Београд, “Agro seme invest” ДОО Сремска

Митровица и “Chem-Co” ДОО Београд у износу разлике нерегресиране и регресиране цене минералних ђубрива, а ХИП “Азотара” ДОО у реструктуирању у висини неосновано исплаћене надокнаде за регресирано ђубриво, на коју не би имала право, у износима ближе описаним у изреци пресуде, које радње су ближе описане у изреци пресуде под I-a, I-a1, I-a1-1, I-a1-2, I-a1-3, I-a1-4, I-a1-5 и I-a1-6.

Наиме, основано се изјављеним жалбама јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал, окривљених и њихових бранилаца указује да је пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 438 став 1 тачка 11 ЗКП и члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП, односно да је изрека првостепене пресуде неразумљива, а да у пресуди нису дати довољни и јасни разлози о свим одлучним чињеницама, због чега се чињенични и правни закључци првостепеног суда, за сада, не могу испитати.

Из цитираног дела изреке побијане пресуде се као радња извршења кривичног дела наведеним окривљенима ставља на терет да су у својству одговорних лица, директора или овлашћених лица, **искоришћавањем својих положаја и прекорачењем граница својих овлашћења** поступали супротно Уредби о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године до 10. јула 2009. године “Службени гласник РС” број 50/2009 и Уредби о изменама и допунама Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године од 06.11.2009. године “Службени гласник РС” број 91/2009 и другим правилницима и својим радњама омогућили прибављање противправне имовинске користи привредним друштвима, у висини разлике нерегресиране и регресиране цене минералних ђубрива, а Азотари у висини неосновано исплаћене надокнаде за регресирано ђубриво, на коју не би имала право, у износима ближе наведеним у изреци пресуде.

Међутим, основано се изјављеним жалбама указује да је изрека пресуде неразумљива и нејасна, јер у истој нису описане нити индивидуализоване радње извршења кривичног дела које се окривљенима стављају на терет, а имајући у виду елементе бића кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 КЗ. Дакле, у изреци пресуде се кумулативно наводе обе алтернативно прописане радње - искоришћавање својих положаја и прекорачење граница својих овлашћења, али остаје нејасно коју радњу је свако од окривљених предузео у вези са прометовањем ђубрива - да ли радње којима су искористили свој положај или радње којима су прекорачили границе својих овлашћења, а које су супротне интересима и циљевима службе. Ово посебно, ако се има у виду да се у вези наведеног у изреци наводе само својства која су окривљени имали у критичном периоду у наведеним привредним друштвима (указивањем на акте на основу којих имају та својства), међутим, у изреци се не означавају ближе њихова овлашћења која су имали у привредном друштву, на основу чега иста произлазе, те да ли су исти били овлашћени за доношење одлука или имали право потписа.

Истовремено, везано за напред наведено, првостепени суд у образложењу пресуде (у поднаслову “Положај и овлашћења као одговорних лица” на странама 311. до 315. образложења пресуде), као доказ да су окривљени имали својства одговорних

лица, цитира одлуке и акте на основу којих утврђује те чињенице, али пропушта да наведе конкретне чињенице и акте из којих произлазе овлашћења окривљених да одлучују или договарају промет регресираног минералног ђубрива, као и овлашћења у погледу битних елемената уговора о промету регресираног минералног ђубрива (количина ђубрива, цене, начине плаћања, средства обезбеђења плаћања). У даљем делу образложења, суд на страни 320. образложења пресуде помиње “да су окривљени имали статус одговорних лица наведених привредних субјеката и да су имали овлашћење за управљање и заступање у наведеним привредним друштвима, што је утврђено и ближе описано у општем делу ове пресуде - Положај и овлашћења окривљених као одговорних лица и што се неће посебно образлагати у овом делу”, који наводи се понављају и у осталим деловима пресуде, те се основано изјављеним жалбама указује да суд није дао довољно јасне разлоге о одлучним чињеницама, везано за све елементе кривичног дела за које је окривљене огласио кривим. Наиме, окривљени ББ, ВВ, ГГ, ДД су према својим положајима унутар својих предузећа имали различите пословне улоге, односно положаје, посебно ВВ који је био заменик директора ХИП “Азотаре” у реструктурирању, ДД је према наводима из образложења првостепене пресуде био одговорно лице у привредном друштву “Алекса Шантић” на месту генералног директора од 07.04.2009. године до 14.01.2010. године, док је према наводима из образложења пресуде ГГ био одговорно лице у ПКБ а.д. на месту генералног директора од 21.11.2007. године до 17.06.2011. године, док је ББ био одговорно лице ХИП Азотаре ДОО у реструктурирању на месту привременог заступника капитала ХИП Азотаре и на месту председника Управног одбора, међутим првостепени суд у делу побијане пресуде са насловом “Положај и овлашћења окривљених као одговорних лица” не интерпретира, нити даје разлоге о овлашћењима ових лица унутар својих предузећа, односно која су права и обавезе ових одговорних лица била у предузећу и каква су овлашћења имали унутар предузећа, везано за промет регресираног минералног ђубрива, нити у образложењу пресуде првостепени суд даје разлоге о битном елементу кривичног дела за које су оглашени кривим, односно да ли су као одговорна лица злоупотребили границе својих овлашћења, односно да ли су прекорачили границе својих овлашћења, посебно на квалификаторну околност да противправним поступањем прибављају другоме противправну имовинску корист која прелази изнад од 1.500.000,00 динара, односно ХИП Азотари противправну имовинску корист у неоснованој наплати регреса. Првостепени суд не даје довољно аргументоване разлоге о чињеници да се окривљени ББ о свему питао за рад и пословање Азотаре и свој закључак базира на искључиво одбранама других окривљених, при томе изостављајући да цени План и програм реструктурирања ХИП Азотаре, а све према програму који је израдио “Сес Месон”, правилник о раду предузећа у реструктурирању и одлуку Управног одбора од 14.08.2009. године којом је председнику Управног одбора ББ у то време дата сагласност да може закључити уговоре чија је вредност већа од 5.000 еура, са обавезом да сваких 15 дана доставља Управном одбору закључене уговоре са пратећом документацијом, док је о осталим пословима одлучивао управни одбор због чега је остало нејасно на који начин је окривљени ББ, а следствено томе и окривљени ВВ, искористио свој положај или прекорачио границе својих овлашћења и на тај начин прибавили другом и предузећу у реструктурирању ХИП Азотари противправну имовинску корист која прелази износ од 1.500.000,00 динара, односно у неоснованом наплаћивању регреса за минерално ђубриво, тј. у разлици у цени регресираног и нерегресираног минералног ђубрива на начин како је то описано у

изреци пресуде у ставу I и II. Такође, у односу на окривљеног ГГ у образложењу првостепене пресуде се наводи да је окривљени био одговорно лице на месту директора ПКБ од 21.11.2007. године до 17.06.2011. године, без навођења која права и обавезе су прописане правилником о систематизацији радних места и другим актима за ту пословну позицију и да ли је окривљени ГГ имао овлашћење самостално да донесе одлуку о најпре набавци а потом и куповини регресираних минералног ђубрива у количини већој од потреба ПКБ или је пак за такву одлуку било потребно донети одлуку пред органом управљања предузећем, будући да само потписивање уговора не значи и да је такву одлуку окривљени ГГ самостално донео. Дакле, првостепени суд, по налажењу Апелационог суда, није дао разлоге о одлучним чињеницама битног обележја кривичног дела за које је ове окривљене огласио кривим из члана 234 став 3 у вези става 1 у вези члана 33 и 61 КЗ, односно о томе да ли су окривљени искоришћавањем својих положаја, односно прекорачењем граница својих овлашћења извршили кривично дело за које су оглашени кривим.

Надаље, у вези са напред изнетим, свих 19 окривљених су оглашени кривим да су извршили продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ у саизвршилаштву у вези са чланом 33 и 61 КЗ (а окривљени Бојан Јоксимовић у помагању у вези са чланом 35 КЗ), у договору или по претходном договору, при чему у изреци пресуде нису прецизно описане радње сваког саизвршиоца који је оглашен кривим, те нема означавања да ли су то чинили заједно, на који начин је свако од саокривљених допринео заједничком извршењу кривичног дела, које конкретне радње је предузео, када и на који начин, посебно какав је психички однос сваког понаособ у погледу сопственог доприноса у извршењу заједничког кривичног дела, што изреку пресуде чини неразумљивом, при чему је за постојање саизвршилаштва у смислу члана 33 КЗ неопходан умишљај као облик кривице и умишљајно заједничко извршење кривичног дела, што у присуству чињенице да се већина окривљених међусобно није познавала, о чему су се изјашњавали, указује на противречност разлога између образложења и изреке у овом делу.

На додатну нејасноћу у погледу неразумљивости изреке у делу који се односи на постојање саизвршилаштва, указује и изостављање радњи окривљених који су ослобођени ставом II изреке пресуде (АА, УУ, ФФ и СС), као и радњи окривљених према којима је кривични поступак раздвојен (ЦЦ, ШШ, ААА, ААБ), а које су претходиле или су повезане са радњама осталих саокривљених, са којима чине логичку целину и објашњавају њихов смисао, циљ и мотиве предузимања.

Наиме, имајући у виду одредбу члана 31 ЗКП која прописује да на предлог странака и браниоца или по службеној дужности, суд који је по члану 30. овог Законика надлежан, може због правичности, целисходности или других важних разлога, до завршетка главног претреса, одлучити да се кривични поступак за поједина кривична дела или против појединих окривљених раздвоји и посебно доврши или преда другом надлежном суду, то је, по налажењу Апелационог суда у Београду, Посебног одељења, наведена одредба Законика о кривичном поступку повређена, јер не стоји образложење првостепеног суда, везано за целисходност раздвајања поступка, већ Апелациони суд у Београду указује на нужност вођења поступка у јединственом смислу, због повезаности лица која су куповала регресирано и нерегресирано ђубриво, како им је то стављено на

терет у оптужном акту, због чега је било неопходно да се води јединствен поступак, према свим лицима, истовремено и да се донесе једна пресуда у односу на сва лица и сва дела. Дакле, основано се изјављеним жалбама указује да су нејасни разлози суда у делу где је суд, током поступка, донео одлуку о раздвајању поступка у односу на један број окривљених, који до доношења побијане пресуде није спојен, иако из изреке побијане пресуде произлази да су окривљени поступали као саизвршиоци, чиме је један број окривљених стављен у привилегован положај у односу на друге, а ово посебно, ако се има у виду да су поједини окривљени били присутни током изношења завршних речи (а којима није дозвољено да изнесу завршне речи, јер је поступак против њих раздвојен и без икаквог објашњења није поново спојен), на који начин се, основано у изјављеним жалбама указује да се оваквим поступањем повређује презумпција невиности и суштински ускраћује право на делотворну одбрану и равноправност свих окривљених у поступку.

Истовремено, под условом да је првостепени суд раздвојио кривичне поступке у односу на поједине окривљене ЦЦ, ШШ, ААА, ААБ, ААВ, суд је био у обавези да у смислу члана 406 став 1 тачка 5 ЗКП изврши упознавање са садржином записника о саслушању саопштужених, ако је реч о исказу саопштуженог према којем је кривични поступак раздвојен, како би анализа доказа била свеукупна и јединствена, без обзира што је у члану 406 став 1 ЗКП прописано да првостепени суд може извршити увид у садржину записника о саслушању саопштуженог, међутим по налажењу Апелационог суда, у овој конкретној кривично правној ствари због чињенице да су према наводима оптужбе окривљени поступали у саизвршилаштву, такво поступање првостепеног суда је било нужно и неопходно, с тим што Апелациони суд налази да места раздавајању кривичног поступка у односу на саизвршиоце није било целисходно, нити правично.

С тим у вези, основано се изјављеним жалбама указује да су у односу на овај део, нејасни разлози првостепеног суда дати у образложењу побијане пресуде, из кога произлази да су окривљени симулирали услове промета по будућој уредби (страна 304.), али изостају разлози о томе да је код сваког од окривљених постојала свест о заједничком деловању и о овој одлучној чињеници која је предмет доказивања не дају се разлози, осим навођења законског текста и правне квалификације на страни 552. образложења пресуде. Насупрот томе, суд закључује да су окривљени поступали по претходном договору, на основу навода датом у образложењу пресуде у поднаслову "Хијерархија у Азотари" и у пословним односима са "Азотаром", где се описује на који начин су прављени уговори који се односе на промет вештачког ђубрива, као и о томе ко одлучује коме се продаје вештачко ђубриво и под којим условима, ко прати спровођење и извршавање закључених уговора. Првостепени суд је међусобни договор о извршењу кривичног дела у ставу I и II изреке пресуде образлагао кроз хијерархију односа у Азотари и пословним односима са Азотаром у којој је срж да је све уговоре о продаји регресираниог ђубрива одобравао искључиво ББ а да су остали окривљени у ХИП Азотари само спроводили те уговоре, а да првостепени суд уопште не даје разлоге о постојању договора у кривично правном смислу о извршењу кривичног дела за сваког понаособ окривљеног, тј о постојању свести о остваривању заједничке одлуке више лица која учествују у радњи извршења кривичног дела својом радњом са умишљајем битно доприносе извршењу кривичног дела о чему су потпуно изостали разлози у образложењу првостепене пресуде, већ се једнообразно за сваку поједину

радњу продуженог кривичног дела овај облик деловања саизвршилаца описује кроз хијерархију у ХИП Азотари у реструктурирању и односима са Азотаром, без јасних и аргументованих разлога због којих је првостепени суд нашао да су окривљени у ставу I и II изреке пресуде поступали као саизвршиоци у извршењу кривичног дела.

Надаље, у образложењу пресуде потпуно изостају разлози о постојању директног умишљаја код окривљених у смислу свести о предузетим радњама и наступелим последицама, односно да су окривљени били свесни да својим радњама прибављају противправну имовинску корист себи или другом или другом наносе штету и да то хоће као своје дело, већ се само наводи дефиниција умишљаја као облика кривице у смислу члана 22 КЗ, да су у конкретном случају окривљени поступали са директним умишљајем као обликом кривице, при чему о наведеном нема разлога у образложењу пресуде, као ни о умишљају да прибаве износе који су квалификаторна околност за тежу правну квалификацију кривичног дела, односно прибављању противправне имовинске користи у износу већем од 1.500.000,00 динара, што чини образложење пресуде противречном у односу на изреку пресуде у ставу I и II изреке пресуде.

У вези са наведеним, у погледу умишљаја постоји и противречност између изреке и образложења пресуде, где се у изреци наводи да су окривљени ГГ и ДД пристали и прихватили да “ПКБ” преузме количину од 27.000 тона, “Алекса Шантић” АД преузме количину од 3.000 тона (што имплицира да су окривљени поступали са евентуалним умишљајем), док у образложењу пресуде суд закључује да су окривљени поступали са директним умишљајем, због чега Апелациони суд налази да су основане жалбе бранилаца окривљених ГГ и ДД и да је тиме првостепени суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка на коју су указали браниоци ових окривљених.

Надаље, у погледу саизвршилаштва, у изреци пресуде се, на странама 9. и 10. наводи да је окривљени ЦЦ, према коме је поступак раздвојен, окривљене ББ и ВВ са умишљајем подстрекао да продају ђубрива посредством “ПКБ” а.д. и “Алекса Шантић” а.д., организују и врше и за правна лица која “ХИП Азотара” односно окривљени ББ и ВВ сами пронађу. Међутим, у образложењу побијане пресуде се не помиње било који доказ ни чињенични закључак у вези овог дела изреке о подстрекавању окривљених ББ и ВВ од стране окривљеног ЦЦ, већ се цитирају делови одбрана окривљених, без оцене тог дела њихових исказа, док о радњама окривљеног ЦЦ суд не даје разлоге у образложењу пресуде, а које радње, заједно са радњама окривљених чине јединствену целину, како им је то стављено на терет оптужним актом.

Надаље, основано се изјављеним жалбама свих бранилаца указује да су разлози пресуде потпуно нејасни и у знатној мери противречни, јер се приликом утврђивања одговорности окривљених у односу на сваку појединачну инкриминацију, суд позива на поднаслов под називом “Хијерархија у “Азотари” и пословним односима са “Азотаром”, у којима је објашњено како су прављени уговори. Међутим, овако дати разлози су остали нејасни, будући да се из образложења пресуде не види на који начин је суд утврдио постојање претходног договора окривљених, односно где је исти постигнут, са ким је и шта договорено, већ се само утврђује да су окривљени поступали по претходном договору, што пресуду чини потпуно неразумљивом, будући

да се из оваквог образложења не може утврдити оно што је неопходно за закључак суда о саизвршилаштву за сваког окривљеног.

С тим у вези, суд у образложењу пресуде прво цитира доказе у односу на улогу окривљеног ББ, са образложењем да је он све уговоре одобравао, да су сви уговори које је направила “Азотара” ношени њему у Нови Сад, које је он потписивао, на исте стављао факсимил и да се на идентичан начин радило када је у питању принудна наплата, те да су окривљени ВВ и ЛЛ уз сагласност и одобрење ББ договарали продају, као и да ниједна одлука није могла да се донесе без сагласности и одобрења ББ. Потом, суд утврђује да се радило о типским уговорима који уговори су прављени у “Азотари”, да су их правиле службе “Азотаре”, да су одношени на потпис у Нови Сад код ББ, да су претходно услови уговорени у Новом Саду, а кад би их стручне службе сачиниле, да их је ВВ носио код ББ на реферисање и потписивање, а потом, у даљем делу образложења суд наводи “да је из изведених доказа утврдио да су код одређених правних лица окривљени имали значајне улоге у реализацији претходно постигнутог договора” те остаје нејасно који “изведени докази” указују на напред наведено, а односе се на овлашћење и поступања окривљених у конкретним ситуацијама, у ком смислу нема разлога ни о томе да је постојало заједничко деловање, нити намера, односно умишљајно деловање да се оствари противправна имовинска корист кроз саизвршилаштво, те је остало потпуно нејасно како је суд на основу напред изнетог утврдио кривицу осталих саизвршилаца у предметном кривичном делу, као и њихово учешће у инкриминисаним радњама.

Основано се изјављеним жалбама указује и да првостепени суд није дао довољно јасне разлоге о постојању саизвршилаштва и претходног договора између окривљених ДД, ББ и ВВ, те тако суд на страни 339. образложења пресуде наводи да "из исказа сведока ААГ, председника ИО Металс банке, произлази да је цео посао је са Металс банком повукла Азотара, јер је у том тренутку предузеће “Алекса Шантић” било неликвидно, те да имајући у виду образложење у поднаслову “Хијерархија у Азотари”, јасно је да пословни аранжман између “Алексе Шантића” и Металс банке није могао бити реализован без сагласности окривљеног ББ”.

По налажењу овог суда, првостепени суд пропушта да наведе довољно јасне разлоге о умишљају окривљеног ДД да се предузећу “Алекса Шантић” прибави противправна имовинска корист, као и претходном договору о поступању супротно интересима привредног друштва “Алекса Шантић”, не дајући оцену исказа наведеног сведока у целости, а чији исказ истовремено прихвата, а који је, између осталог, у свом исказу објашњавао економске прилике у том периоду, наводећи да су у конкретном случају постојали интереси четири субјекта - Министарства пољопривреде и 3 субјекта у већинском државном власништву (“Алекса Шантић”, “Азотара” и Металс банка), те да је предузеће “Алекса Шантић” била дужник Металс банке, која је била државна банка, те да би се спречио стечај фирме “Алекса Шантић” која је била државно предузеће, претпоставка је била да се мора засновати производња, због чега је Металс банка дала кредит да би се обезбедило вештачко ђубриво и спречила пропаст фирме и наплата потраживања трећих лица, а "Азотара" показала интерес да испоручи ђубриво, те када је предузеће “Алекса Шантић” постало ликвидно, кредит за плаћање је прешао са Азотаре на “Алексу Шантић”, којим кредитом је у целости плаћено преузетих 3.000

тона минералног ђубрива и који кредит је “Алекса Шантић” вратио Металс банци, због чега су нејасни разлози првостепеног суда везано за образлагање саизвршилаштва окривљених у погледу пословног аранжмана са “Металс банком”.

Такође, првостепени суд у образложењу побијане пресуде у односу на кривична дела и окривљене у погледу утврђене кривице окривљених уопште не даје разлоге нити интерпретира исказ сведока ААД, тадашњег премијера Владе Републике Србије, нити га у анализи доказа цени, који је пред судом сведочио о економској политици Републике Србије, реструктурирању Азотаре, после неуспеле приватизације, о економским утицајима кризе настале 2008. године, о плановима Владе за подстицај пољопривреде у условима економске кризе, нити исказ доводи у везу са тиме да су “ПКБ”, “Алекса Шантић”, “Институт за крмно биље”, били привредни субјекти у већинском власништву Републике Србије, те да ли је исплата регреса за минерално ђубриво ХИП Азотари наношење штете или пак користи држави, када се има у виду да је ХИП Азотара после неуспеле приватизације у својој агенди преко одлука Владе и Уредби које је донела, било враћање привредног субјекта ХИП Азотаре на тржиште, подстицај пољопривредницима у раду, као и чињеницу да је управо прометом регресираниог ђубрива “Алекса Шантић” изашао из блокаде и постало солвентни привредни субјекат, да је “ПКБ” за потребе свог пословања набавило ђубриво по регресираној цени (дакле подстицај за производњу и стварање профита), што је случај и са Институтом за крмно биље, о чему су се изјашњавали окривљени ГГ, ДД и ЂЂ, као и окривљени ВВ и ББ, а што је од одлучног значаја за утврђивање битног обележја кривичног дела за које су оглашени кривим, тј умишљаја да својим противправним радњама прибављају ХИП Азотари односно другим привредним друштвима противправну имовинску корист у износу већем од 1.500.000,00 динара и тиме наносе штету буџету Републике Србије, дакле нису наведени било какви разлози о томе да ли су конкретним радњама уопште нанели штету буџету Републике Србије, будући да су ова привредна друштва били у већинском власништву Републике Србије, тј корисници буџетских средстава.

Везано за напред наведено, основано се у изјављеним жалбама указује на контрадикторност разлога о одлучним чињеницама у овом делу, а у погледу образложења суда и противправног деловања одговорних лица у привредним друштвима, начину рада и пословања.

Првостепени суд на страни 524. образложења наводи “да је процедура закључивања уговора била само у формалном смислу, која није имала никакав значај за закључење уговора, будући да су основни елементи уговора договорани са окривљеним ББ или се он са њима саглашавао и такви елементи су достављани стручним службама, које су на основу њих креирали уговоре”, при чему не даје разлоге о чињеници да је у предузећу Азотара постојао Управни одбор “ХИП-Азотаре” сачињен од пет чланова, представника Министарства привреде, Министарства енергетике, Агенције за приватизацију, Акцијског фонда и “Србија гаса”, као највећег повериоца, односно пет равноправних чланова, који су бирали председника Управног одбора и који је председавао седницама и заступао Управни одбор и “Азотару”, при чему су сви уговори, који су ишли на верификацију у Управни одбор, били достављани члановима Управног одбора пре седнице, као материјал на упознавање, те да је за програм реструктурирања ангажована консултантска кућа “Ces Mecon” (окривљени ЦЦ према

коме је поступак раздвојен), а да је програм који је донет усвојен на Скупштини на Управном одбору “Азотаре”, као и од стране Агенције за приватизацију, достављен Влади и надлежним министарствима.

Код напред изнетог, основано се изјављеним жалбама бранилаца окривљеног ББ, указује да суд није у довољној мери ценио чињеницу, нити је о томе дао разлоге да је окривљени ББ договарао и учествовао у договарању поводом закључивања свих наведених уговора који су предмет поступка, а код чињенице да се ради о типским уговорима, чији су елементи били садржани у ценовницима “Азотаре” и правилницима о упутствима за примену тих ценовника, те да је процедура припреме уговора полазила од носиоца посла (референта продаје, референта из сектора финансија или референта из правне службе), потом је уговор ишао код директора сектора, који је на полеђини уговора стављао тзв. “четвртасти печат” и који су поред њега потписивали сви директори сектора, те се не могу прихватити као јасни разлози из образложења пресуде да је четвртасти печат био “про форме”, будући да без наведеног, уговори нису могли бити ни предмет разматрања на Управном одбору, нити имати било какво дејство.

Основано се свим изјављеним жалбама указује да је суд само делимично цитирао исказе како окривљених, тако и сведока, изводећи бројне доказе, које је у образложењу пресуде само набројао, али их није интерпретирао, односно није навео њихову садржину и садржину исказа сведока, садржину вештачења, као и њихову оцену, у ком смислу се основано изјављеним жалбама указује да пресуда нема разлога о чињеницама које су биле предмет доказивања, будући да је првостепени суд анализирао и прихватио доказе који су ишли у прилог оптужбе за осуђујући део пресуде, док је у потпуности изоставио да интерпретира и цени доказе који су ишли у прилог одбране.

Надаље, основано се изјављеним жалбама истиче да суд даје противречне разлоге о одлучним чињеницама, те на страни 574. образложења пресуде наводи да је неспорно да су окривљени, представници “ПКБ” и “Алексе Шантића” били на састанку у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, где им је од стране министра окривљеног АА саопштен став Владе Републике Србије да је потребно да привредна друштва “ПКБ” и “Алекса Шантић” помогну Азотари у обнављању производње кроз куповину регресираног ђубрива, а да ће се у међувремену Уредба изменити и омогућити да “ПКБ” и “Алекса Шантић” могу да буду купци регресираног ђубрива, док истовремено ценећи одбране окривљених (страна 525. пресуде) суд исте не прихвата, налазећи да су наводи одбране окривљених да су све радили како би се помогло Азотари да дистрибуира ђубриво и да је то био државни пројекат, по налажењу суда, усмерени на избегавање кривичне одговорности.

Ово посебно, ако се има у виду да суд није дао довољно јасне разлоге о економским приликама у држави у наведеном периоду, односно да су се и окривљени и сведоци изјашњавали о томе да је постојала намера државе по питању ревитализације “Азотаре”, односно да се радило о државном пројекту, чији је циљ био да се према “Азотари” спроведе план реструктуирања и да се покрене производња, за шта је била ангажована фирма на челу са окривљеним ЦЦ “Ces Mecon”, будући да “Азотара” није ништа производила, изгубила је тржиште и да је требало да се укључи у редовне токове производње и прераде, те како “Азотара” у том периоду није имала своје купце и није

изашла на тржиште, постојао је предлог да се продаја минералног ђубрива врши преко “ПКБ” и “Алексе Шантића”, која су предузећа са претежним државним, односно друштвеним капиталом, а како би купљено ђубриво било искоришћено на прави начин.

У ситуацији када је током поступка суд утврдио да је Влада Републике Србије донела 03.08.2009. године Одлуку о реструктурирању “Азотаре” (која није интерпретирана у образложењу пресуде, нити изведена као доказ у току првостепеног поступка), којом је покренут поступак реструктурирања, те да је држава нудила регрес као вид подстицаја којим је желела да помогне одређену производњу, а да је корисник регреса онај привредни субјект коме су уплаћена новчана средства, односно да је у конкретном случају корисник регреса била “Азотара”, то се основано жалбама указује да су уредбе које су предмет поступка, биле управо донете да би се помогло “Азотари”. Дакле, како је током поступка суд утврдио да је “Азотара” пре доношења ове одлуке закључила Уговор са Министарством пољопривреде дана 21.07.2009. године и Анекс уговора 30.07.2009. године, када је одржан састанак у Министарству пољопривреде, да је већ постојао план министарства о измени уредбе, што је и саопштено на састанку одржаном 30. јула 2009. године, а до чега је и дошло 06. новембра 2009. године, то остају нејасни разлози првостепеног суда на страни 304. образложења пресуде у коме су по наводима првостепеног суда “симулирани услови промета по будућој уредби”, те пропушта да наведе разлоге и цени да ли су предметне уредбе и временски и суштински непосредна и директна, економско-политичка последица састанка и да ли су имале за циљ помоћ “Азотари”, а да је субвенционисана цена имала за циљ да “Азотара” започне производњу, а ђубриво “заврши” на пољопривредним површинама у Републици Србији.

Уредбом о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године од 10.07.2009. године уређени су услови и начин коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године, те је у члану 2 предвиђено да право на коришћење средстава за регресирање минералних ђубрива имају земљорадничке задруге и физичка лица - носиоци пољопривредног газдинства, а ставом 2 истог члана да продаја минералног ђубрива траје од августа до октобра 2009. године, а да је рок испоруке минералног ђубрива седам дана од дана подношења захтева купца за испоруку минералног ђубрива, а најкасније до 30.11.2009. године. У члану 4 став 3 прописано је да су земљорадничке задруге и физичка лица носиоци пољопривредних газдинстава дужни да количине регресираниог минералног ђубрива искористе за јесењу сетву 2009. године, док је чланом 8 прописано да ће се новчаном казном од 100.000,00 динара до 1.000.000,00 динара казнити за прекршај земљорадничка задруга, а новчаном казном од 10.000,00 динара до 50.000,00 динара физичко лице – носилац пољопривредног газдинства, ако ненаменски користе регресирано минерално ђубриво.

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године (која је донета 06.11.2009. године), и то чланом 1 предвиђено је да корисници регресираниог минералног ђубрива по тој Уредби могу бити и привредна друштва, Републичка дирекција за робне резерве и Дирекција за робне резерве АП Војводина, и да привредна друштва имају право на коришћење средстава за регресирање минералних ђубрива ако

су код Агенције за привредне регистре регистровали делатност пољопривредне производње као претежну делатност и ако у свом капиталу имају удео државне својине.

С тим у вези, из наведене Уредбе произлази да је чланом 8 прописано да ће се новчаном казном казнити за прекршај земљорадничка задруга и физичко лице ако ненаменски користе регресирано минерално ђубриво, док је изостављена одговорност привредног друштва, али је то исправљено доношењем нове Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за 2010. годину, којом је у члану 9 наведено да се минерално ђубриво не може препродавати, изузев својим кооперантима, по цени која не може бити већа од цене по којој је купљено минерално ђубриво, док је у члану 10 прописано да ће се казнити за прекршај земљорадничка задруга, правно лице и институт који ненаменски користе регресирано минерално ђубриво и ако продају, односно препродају, супротно члану 9.

Имајући у виду цитиране одредбе Уредби, основано се у свим изјављеним жалбама бранилаца окривљених указује да првостепени суд није дао довољно јасне разлоге везано за примену наведене Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године, као и Уредбе из 2010. године.

Наиме, суд на странама 528. и 529. образложења пресуде даје разлоге о томе због чега сматра да се у радњама окривљених стичу елементи кривичног дела, а не прекршаја, наводећи да сама чињеница да је уредбом прописана прекршајна одговорност за кориснике регресираног минералног ђубрива, који исто користе супротно уредби, не значи, нужно, да је за такво чињење (евентуално нечињење), једино предвиђена прекршајна одговорност, имајући у виду да су одредбама о прекршајној кажњивости обухваћене само радње, али није предвиђена последица, односно настанак противправне имовинске користи, због чега је суд нашао да се у радњама окривљених које су наведене у изреци пресуде (осуђујућем делу) стичу сва битна обележја кривичног дела из члана 234 КЗ, јер је један од битних елемената бића кривичног дела противправна имовинска корист, односно штета и да, с тим у вези, на начин како је то предвиђена прекршајна одговорност у наведеним уредбама (будући да иста не предвиђа последицу) у конкретном случају не може да се говори о прекршајној одговорности, већ само о кривичној одговорности због наступеле последице која је једина прописана Кривичним закоником.

Међутим, основано се изјављеним жалбама бранилаца окривљених указује да суд није дао довољно јасне разлоге везано за чињеницу да поступање супротно Уредби о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године, као и Уредби из 2010. године, доводи до кривичне одговорности окривљених. Наиме, члан 8 наведене Уредбе из 2009. године садржи казнене одредбе, односно прекршајну одговорност која се тиче искључиво ненаменског коришћења регресираног минералног ђубрива и односи се на земљорадничке задруге и физичка лица, носиоце пољопривредних газдинстава. У том смислу, основано се изјављеним жалбама указује да наведене казнене одредбе не предвиђају одговорност правних лица, привредних друштава или одговорних лица у привредним друштвима за трговинске и друге послове у вези са минералним ђубривима, у ком смислу суд није

дао довољно јасне разлоге у погледу чињенице да на страни привредних друштава која су куповала робу од лица овлашћеног да користи регрес, постоји противправност и злоупотреба, будући да акценат цитираних уредби није на ограничењу промета минералним ђубривима, већ је акценат на томе ко има право да користи регрес, те да куповином од имаоца регресних права, привредна друштва нису кршила Уредбе.

Даље, основано се изјављеним жалбама указује да из наведених Уредби не произлази правни статус и одговорност за привредна друштва која су код Агенције за привредне регистре регистровали делатност пољопривредне производње као претежну делатност и ако у свом капиталу имају удео државне својине, нити је наведеним Уредбама прописана изричита забрана продаје односно располагања регресираним минералним ђубривом, нити се прописује санкција, те се основано изјављеним жалбама указује да суд не даје јасне разлоге у овом делу, где применом аналогije даје тумачење утолико што примену наведене норме проширује и на привредна друштва са уделом државне својине, посебно, јер током поступка није на несумњив начин утврђено да ли је регресирано ђубриво ненаменски употребљено (будући да није утврђен крајњи корисник), већ се само констатује да је било прометовано.

С тим у вези, суд на страни 325. образложења наводи да је интенција Владе била да се омогући куповина регресираног минералног ђубрива искључиво преко “Продуктне берзе” како би оно дошло у руке строго одређеног круга корисника којима је било намењено.

Међутим, Уредба о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за 2010. годину у члану 9. је изричито прописивала забрану препродаје, као и прекршајну одговорност за повреду те забране, осим што је физичким лицима носиоцима пољопривредних газдинстава одобрено да исто могу уступити својим кооперантима по цени која не може бити већа од цене по којој је ђубриво купљено, због чега се основано изјављеним жалбама указује да првостепени суд не даје аргументоване разлоге зашто изостанак изричите забране у претходним Уредбама води тумачењу који ће представљати правни основ за утврђивање кривичне одговорности.

Имајући у виду све напред изнето, по налажењу овог суда, разлози о одлучним чињеницама су остали нејасни и контрадикторни, будући да суд економске прилике у инкриминисаном периоду цени на другачији начин у ослобађајућем делу пресуде у односу на осуђујући део, па тако на страни 575. образложења пресуде заузима став да није спорно да је Влада Републике Србије донела одлуку о потреби ревитализације “Азотаре” кроз закључак од 29.07.2009. године, на основу кога је Агенција за приватизацију дана 03.08.2009. године донела одлуку о реструктурирању којом се покреће поступак реструктурирања “Азотаре”, да је одлука да “Азотара” почне да ради донета почетком јула месеца 2009. године на састанку коалиционих партнера у вили председника Републике Србије и да је наведени закључак Владе и одлука о реструктурирању само административно спровођење договора коалиционих партнера, те да је у конкретном случају постојала намера Владе да се донесе наведена Уредба и измене Уредбе, што се утврђује записницима седница Владе и чињеницом да су Уредба и измене усвојени без дискусије, те да је Влада Републике Србије наведеним закључком

препоручила да Министарство пољопривреде у оквиру својих мера и политика помогне у ревитализацији “Азотаре”.

Став II (под II-а од 1 до 6, затим II-б 1 и 2, затим и II-в)

(Промет регресираног минералног ђубрива Уредбе Владе РС преко Института за крмно биље)

Окривљени ББ, ВВ, ЂЂ, ЕЕ, ИИ и ЈЈ у периоду од 17.12.2009. године до краја августа 2011. године у Панчеву, Крушевцу, Сомбору, Врбасу, Новом Саду, Београду, Ариљу, Земуну и Мионици, способни да схвате значај дела и управљају својим поступцима, свесни забрањености својих радњи, чије су извршење хтели, по постигнутом међусобном договору окривљени ББ у својству лица које је овлашћено за управљање привредним друштвом у смислу члана 41д до 41е Закона о приватизацији, као привремени заступник капитала и као председник Управног одбора у смислу члана 58 Уговора о организовању друштва “ХИП Азотара” д.о.о. Панчево од 06.03.2009. године, те одлуке Управног одбора од 14.08.2009. године, окривљени ВВ у својству заменика директора “ХИП Азотара” д.о.о. у реструктурирању од 05.08.2009. до 11.10.2010. године и окривљени ЂЂ у својству директора Института за крмно биље Крушевац, окривљени ЕЕ у својству директора и заступника Привредног друштва “Terra-Bo” д.о.о. Врбас и “Sektor 120” д.о.о. Сомбор, окривљена ААБ према којој је кривични поступак раздвојен у својству оснивача и лица овлашћеног за заступање и пословање Привредног друштва “Chem-Co” д.о.о. Београд, окривљени ААВ према коме је кривични поступак раздвојен у својству директора Привредног друштва “Da Car Euro” д.о.о. Ариље, окривљени ИИ у својству директора Привредног друштва “Citadela” д.о.о. Нови Сад и окривљени ЈЈ у својству директора Привредног друштва “Srbokop” д.о.о. Мионица искоришћавањем својих положаја и прекорачењем граница својих овлашћења вршили промет регресираног минералног ђубрива супротно Уредби о условима и начину коришћења средстава за регресирање азотних минералних ђубрива за зимско прехрањивање и припрему пролећне сетве од 17.12.2009. године са изменама и допунама од 25.02.2010. године и 15.04.2010. године у висини регреса од 5.000,00 динара по тони минералног ђубрива и Уредби о условима и начину коришћења средстава за регресирање азотних минералних ђубрива за 2010. годину од 29.07.2010. године са изменама и допунама од 04.08.2010. и 17.09.2010. године у висини регреса од 10.000,00 динара по тони минералног ђубрива у циљу омогућавања да регресирано ђубриво добију и правна лица “Terra-Bo” д.о.о. Врбас, “Chem-Co” д.о.о. Београд, “Da Car Euro” д.о.о. Ариље, “Citadela” д.о.о. Нови Сад и “Srbokop” д.о.о. Мионица, који нису испуњавали услове за куповину регресираног ђубрива и прибављање противправне имовинске користи овим привредним друштвима у износу разлике нерегресиране и регресиране цене минералних ђубрива, а да “ХИП Азотара” д.о.о. у реструктурирању по основу испоручених количина регресираног минералног ђубрива наведеним правним лицима изврши неосновану наплату накнаде за регресирано ђубриво по поменутих уредбама на коју не би имало право, а на штету Буџета Републике Србије, на тај начин што је окривљени ВВ уз сагласност и одобрење окривљеног ББ са окривљеним ЂЂ договорио да се ради стварања услова за наплату регреса Институту за крмно биље Крушевац пријави на “Продуктног берзи” а.д. Нови

Сад као купац регресираног ђубрива “ХИП Азотаре” по наведене уредбе за максимално дозвољене количине, односно количине од 40.000 тона и да након закључења Уговора о купопродаји за примљене количине омогући даљи промет овог регресираног минералног ђубрива привредним друштвима са којима су одговорна лица “ХИП Азотара” договориле количине, рокове испоруке, модалитете преузимања дуга и услове плаћања, а која правна лица нису испуњавала услове из уредбе да могу учествовати у промету регресираног минералног ђубрива и то “Тетра-Во” д.о.о., “Chem-Co”, “Da Car Euro”, “Citadela” и “Srbokop” у количинама ближе описаним у ставу II изреке пресуде, чиме су овако договореним и реализованим начином промета створени услови да за “ХИП Азотару” на штету Буџета Републике Србије буде прибављена противправне имовинска корист неоснованом исплатом накнаде регреса у укупном износу ближе наведеном изреци пресуде, које радње се затим по појединим окривљенима појединачно описују у ставовима под II-а од 1 до 6, затим II-б 1 и 2, затим и II-в.

Основано се изјављеним жалбама указује да и у односу на овај део изреке, образложење пресуде не садржи јасне разлоге о томе да је постојао договор окривљених за извршење кривичног дела, будући да суд на страни 378. пресуде наводи “посебно треба напоменути да је формално-правно уговорима о преузимању дуга преузет дуг који у тренутку закључења самог уговора о преузимању дуга још увек није постојао, јер су издати рачуни “ХИП Азотаре” (према задругама) доспевали много касније у односу на дан закључења уговора о преузимању дуга”, чиме је неспорно доказано поступање окривљених по претходном договору, с циљем да регресирано минерално ђубриво дође у притежање правних лица која на њега нису имала право (преузимаоца дуга), дакле, пре него што је извршено фактурисање ђубрива и издавање власничких листова и преузимање ђубрива од Института, односно пре него што је настао дуг који је требало да се преузме уговором о преузимању дуга.

Међутим, основано се изјављеним жалабама указује да суд није дао довољно јасне разлоге о одлучним чињеницама, будући да остаје нејасно на који начин је првостепени суд утврдио када је извршено фактурисање ђубрива и издавање власничких листова и преузимање ђубрива од Института, да би евентуално могао да утврди наведене чињенице, а имајући у виду правила куповине ђубрива преко “Продуктне берзе”, која куповина се обављала упаривањем налога о продаји и налога о куповини, односно моментом упаривања налога на берзи долазило је до промене власника над ђубривом, због чега остају нејасни разлози суда у делу у коме уговор о преузимању дуга (који је иначе дозвољен уговор регулисан позитивноправним прописима) изједначава са уговором о купопродаји, будући да исти не подразумева пренос својине над робом нити успостављање купопродајног односа.

У односу на овај део изреке пресуде, основано се изјављеном жалбом јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал првостепена пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП, које се огледају у томе што су разлози пресуде противречни изреци, при чему су дати разлози потпуно нејасни и у знатној мери противречни. Наиме, разлози пресуде које суд наводи у односу на све радње из осуђујућег дела пресуде према окривљенима ББ, ВВ, ЈЛЈ, одговорним лицима “ХИП Азотаре” и ЋЋ, одговорном лицу “Института за крмно биље”, које је суд изоставио из продуженог кривичног дела, су у супротности са

изреком пресуде и изведеним доказима, те су потпуно нејасни, а њима је и прејудицирана одлука о кривици и постојању кривичног дела у односу на оне окривљене за које је поступак раздвојен, а са којима су кривичноправне радње предузимане у саизвршилаштву и то за окривљену ШШ, ААЂ, ААЕ и ААЖ. У том смислу образлажући своју одлуку у делу пресуде под насловом “Измењен диспозитив у односу на оптужења” на страни 531. до 552. пресуде, наводи да нема доказа да је регресирано минерално ђубриво било у притежању Привредних друштава “Сунце” а.д., “Invej” а.д., “Вулин комерц”. Међутим, суд у овом делу пресуде образлаже и анализира пословне односе који су предмет раздвојеног поступка и наводи чињенице и околности које се односе на окривљене према којима је раздвојен поступак у мери којом се према овим окривљенима сугерише ослобађајућа пресуда, без оцено и навођења разлога који се односе на окривљене ББ, ВВ, ЈЈ и ЋЋ, према којима је донета пресуда у овом поступку.

Надаље, основано се изјављеним жалбама указује да су на страни 533. до 534. разлози пресуде противречни изреци и изведеним доказима, а одлука је базирана на чињеницама и околностима које се не односе на радње окривљених ББ и ВВ за које је донета пресуда, већ на негативним чињеницама које се односе на чињенице и притежања на страни привредних друштава “Сунце” Сомбор и “Invej” а.д., које могу бити предмет оцено једино у раздвојеном поступку. У том смислу, суд у образложењу пресуде не даје довољно јасне разлоге, већ свој закључак заснива само на једној чињеници - да није постојало притежање на регресираним ђубриву од Привредног друштва “Сунце” и “Invej” а.д., која су у уговорном преузимању дуга опредељена као солидарни дужници уз преузимаоца дуга.

Код напред изнетог, основано се изјављеним жалбама указује да су уговори о преузимању дуга закључивани на исти начин и са привредним друштвима која првостепени суд у побијаној пресуди није огласио кривим, односно да суд постојање уговора о преузимању дуга који прати промет регресираним минералног ђубрива различито оцењује у једном делу пресуде, где је исти доказ о томе да је регресирано минерално ђубриво испоручивано привредним друштвима која нису имала право на ово ђубриво, док у другом делу пресуде, постојање оваквих уговора не представља такав доказ, што указује на нејасне закључке суда у погледу ових одлучних чињеница.

Став III

(Промет регресираним минералног ђубрива, Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање азотних минералних ђубрива за зимско прихрањивање и припрему пролећне сетве од 17.12.2009. године, са изменама и допунама од 25.02.2010. и 15.04.2010. године, у висини регреса од 5.000,00 динара по тони минералног ђубрива, Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за 2010. годину од 29.07.2010. године, са изменама и допунама од 04.08.2010. и 17.09.2010. године у висини регреса од 10.000,00 динара по тони минералног ђубрива – преко осталих привредних субјеката)

окривљени ББ, ВВ, ЈЈ, ЕЕ, ИИ, ЖЖ, ЈЈ, ММ, ЉЉ, РР, ЊЊ, НН, ОО и ПП оглашени кривим да су у периоду од 17.12.2009. године до краја августа 2011. године у

Панчеву, Врбасу, Сомбору, Ариљу, Чачку, Београду, Новом Саду, Осипаоници, Мионици, Беочину, Руми, Суботици, Бору, Сремској Каменици, Богатићу и Сенти, способни да схвате значај дела и управљају својим поступцима, свесни забрањености својих дела и хтели њихово извршење, као одговорна лица и то окривљени ББ, у својству лица које је овлашћено за управљање привредним друштвом у смислу члана 41д-41е Закона о приватизацији, као и привремени заступник капитала и председник Управног одбора, у смислу члана 58 Уговора о организовању друштва “ХИП Азотара” д.о.о. Панчево од 06.03.2009. године и то Одлуке управног одбора од 14.08.2009. године, окривљени ВВ у својству заменика директора “ХИП Азотара” д.о.о. Панчево у реструктурирању од 05.08.2009. до 11.10.2010. године, окривљени ЈЛ у својству комерцијалног директора “ХИП Азотара” д.о.о. Панчево, окривљени ЕЕ у својству директора и заступника Привредних друштава “TERRA-BO” д.о.о. Врбас и “Sektor 120” д.о.о. Сомбор, окривљени ААВ, према коме је кривични поступак раздвојен, у својству директора Привредног друштва “Da-Car Euro” д.о.о. Ариље, окривљени ААА, према коме је кривични поступак раздвојен, у својству директора Привредног друштва “Tan Trade” д.о.о. Београд, окривљени ИИ у својству директора Привредног друштва “Citadela” д.о.о. Нови Сад, окривљени ЖЖ у својству оснивача и лица овлашћеног за заступање и пословање Привредних друштава “Agroform” д.о.о. Београд и “Agromedia” д.о.о. Осипаоница, окривљени ЈЈ у својству директора Привредног друштва “Srbocoop” д.о.о. Мионица, окривљени ААЗ, према коме је кривични поступак обустављен правноснажним решењем Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К.По1 46/22 од 19.06.2024. године, услед смрти, у својству директора Привредног друштва “Mlinko Amos” д.о.о. Београд, окривљена ААБ, према којој је кривични поступак раздвојен, у својству лица овлашћеног за заступање, руковођење и управљање пословањем Привредног друштва “Нem-Со” д.о.о. Београд, окривљени ААИ, према коме је кривични поступак обустављен правноснажним решењем Вишег суда у Београду, Посебно одељења за организовани криминал К.По1 бр.75/24 – Кв.По1 276/24 од 22.04.2024. године, услед наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења, у својству директора Привредног друштва “Подунавље” а.д. Беочин, окривљени ММ, као лице овлашћено за вршење послова управљања Привредног друштва “Agro Fish Trade” д.о.о. Суботица и Привредног друштва “Amos” д.о.о. Суботица, окривљени ЈЉ, као лице овлашћено за вршење послова управљања Привредним друштвом “МАТ” д.о.о. Нови Сад, окривљени РР у својству лица овлашћеног за руковођење и управљање Привредним друштвом “Јокот” д.о.о. Београд, окривљена ААЈ, према којој је кривични поступак раздвојен, у својству директора Привредног друштва “Polet plus” д.о.о. Бор, окривљени ААК, према коме је кривични поступак раздвојен, у својству лица овлашћеног за заступање и управљање пословањем Привредног друштва “NS Agromonta” д.о.о. Сремска Каменица, окривљена ЊЊ у својству оснивача и директора Привредног друштва “Spinel” д.о.о. Нови Сад, окривљени ААЛ, према коме је кривични поступак раздвојен, у својству оснивача, директора и заступник Привредног друштва “Blistal” д.о.о. Нови Сад, ААЉ, према коме је правноснажним решењем Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К.По1 61/13 од 16.11.2020. године одбачена оптужница због трајне процесне неспособности у својству оснивача, директора и заступника Привредног друштва “Mašinogremont” д.о.о. Сента, окривљени НН, у својству директора Привредног друштва “Kaledus Trade” д.о.о. Београд, окривљени ААМ, према коме је кривични поступак раздвојен, у својству лица овлашћеног за руковођење и управљање Привредним

друштвом “Аграр Трговина” д.о.о. Рума, “Adonai” д.о.о. Нови Сад, окривљени ОО у својству директора и заступника Привредног друштва “1. октобар” а.д. Сомбор од 02.08.2012. године и у својству извршног директора и члана Одбора директора и члана Управног одбора од 02.08.2012. године и у својству оснивача, председника Управног одбора и лица овлашћеног за заступање Привредног друштва “Градска пекара” а.д. Сомбор и окривљене ПП, у својству председника Управног одбора од 21.11.2007. године, председника Одбора директора од 02.08.2012. године - Привредног друштва “1. октобар” а.д. Сомбор и лица овлашћеног за заступање Привредног друштва “Градска пекара” а.д. Сомбор, искоришћавањем својих положаја и прекорачењем граница својих овлашћења, вршили промет регресираних минералних ђубрива, супротно Уредби, условима и начину коришћења средстава за регресирање азотних минералних ђубрива за зимско прехрањивање и припрему пролећне сетве од 17.12.2009. године (“Службени гласник РС” број 106/2009), Уредби о допуни и изменама наведене уредбе од 25.02.2010. године (“Службени гласник РС” број 9/2010 и 15.04.2010. године (“Службени гласник РС” број 24/2010), по којој је висина регреса износила 5.000,00 динара по тони минералног ђубрива и Уредби о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за 2010. годину од 29.07.2010. године (“Службени гласник РС” број 53/2010) и Уредбе о изменама уредбе од 04.08.2010. године (“Службени гласник РС” број 54/2010) и 17.09.2010. године (“Службени гласник РС” број 67/2010), па која висина регреса је износила 10.000,00 динара по тони минералног ђубрива, у циљу омогућавања да регресирано ђубриво добију правна лица која нису испуњавала услове за куповину регресираног ђубрива посредством земљорадничких задруга и правних лица која су имала право на регресирано ђубриво и да “ХИП Азотара” по основу испоручених количина овим правним лицима изврши неосновану наплату надокнаде за регресирано минерално ђубриво по наведеним уредбама те својим радњама омогућили прибављање противправне имовинске користи друштвима “Терра-Во” д.о.о. Врбас, “Dakar Euro” д.о.о. Ариље, “Вујадиновић РМВ” д.о.о. Чачак, “Tan Trade” д.о.о. Београд, “Citadela” д.о.о. Нови Сад, “Агрофорум” д.о.о. Београд, “Agro Media” д.о.о. Осипаоница, “Srbokop” д.о.о. Мионица, “Hemco” д.о.о. Београд, “Agro Fish Trade” д.о.о. Суботица, “Mat” д.о.о. Нови Сад, “Polet Plus” д.о.о. Бор, “NS Agro Norma” д.о.о. Сремска Каменица, “Ветеринарски завод Земун” а.д. Београд, “Spinel” д.о.о. Нови Сад, “Blistal” д.о.о. Нови Сад, “Mašino remont” д.о.о. Сента, “Kalidus Trade” д.о.о. Београд и “1. Октобар” а.д. Сомбор у износу разлике нерегресиране и регресиране цене минералних ђубрива и у износу преузетог, а неплаћеног минералног ђубрива, те да “ХИП Азотара” у реструктурирању на штету буџета Републике Србије прибави противправну имовинску корист на име исплаћене накнаде за регресирано ђубриво на коју не би имала право, као и физичким лицима ЉЉ, ААМ према коме је кривични поступак раздвојен, сада покојном ААН у виду награде за остварено посредовање, при чему окривљени РР са умишљајем помогао окривљеној ААЈ, окривљени ААМ према коме је кривични поступак раздвојен са умишљајем помогао окривљеном НН, окривљени ЉЉ са умишљајем помогао окривљеној ЊЊ, на тај начин што је и то окривљени ББ одобравао и потписивао уговоре о продаји регресираног минералног ђубрива и уговоре о преузимању дуга, а окривљени ВВ и окривљени ЛЛ, уз сагласност и по одобрењу окривљеног ББ са окривљеним ЕЕ, ААВ према коме је кривични поступак раздвојен, ААА према коме је кривични поступак раздвојен, ИИ, ЖЖ, ЈЈ, ААЗ према коме је кривични поступак обустављен, ААБ према којој је кривични поступак раздвојен, ААИ према коме је

кривични поступак обустављен, ММ, ЈБЈ, РР, ААЈ према којој је кривични поступак раздвојен, ААК према коме је кривични поступак раздвојен, ЊЊ, ААЛ према коме је кривични поступак раздвојен, НН, ААМ према коме је кривични поступак раздвојен, ОО и ПП као и ААЊ у односу на кога је кривични поступак правноснажно окончан, окривљеним ААО у односу на кога је поступак правноснажно окончан и окривљеним ААЉ према коме је поступак раздвојен и одбачена оптужница због трајне неспособности, договарали да привредни субјекти и земљорадничке задруге које пронађу ови окривљени који имају право на куповину регресираниог минералног ђубрива издавањем налога за куповину преко Продуктне берзе а.д. Нови Сад изврше тзв. “букирање” дозвољених количина регресираниог ђубрива након чега би са “ХИП Азотаром” закључили уговор о продаји регресираниог минералног ђубрива ради стварања услова да “ХИП Азотара” изврши наплату регреса, а уз истовремено закључивање уговора о преузимању дуга између “ХИП Азотаре” као повериоца, земљорадничких задруга као дужника и привредних друштва која нису могла бити корисници средстава регреса као преузимаоца дуга, које је потписивао окривљени ББ чиме су остварени услови да се преузимаоцима дуга, привредним субјектима који не могу бити корисници средстава, по уредби испоруче количине регресираниог ђубрива пријављене Продуктној берзи тзв. “букирањем” и прибављање противправне имовинске користи по основу разлике у цени нерегресираниог и регресираниог минералног ђубрива, а за “ХИП Азотару” прибављање противправне имовинске користи у висини регреса уз договор са окривљенима који су одговорна лица у привредним субјектима преузимаоцима или солидарним преузимаоцима дуга о начину промета, количини ђубрива, начину испоруке и динамике плаћања, као и да се по фактурисању испоручених количина врши плаћање само пореских обавеза по издатим рачунима, извршеним испорукама и да се вредност ђубрива плаћа одложено на рате, а што је ближе описано у ставовима 3-а 1 до 19, 3-б 1 до 14 изреке побијане пресуде.

Основано се жалбом браниоца окривљене ПП, адвоката Мирослава Потпаре указује да је окривљена оглашена кривом због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 став 3 у вези става 1 КЗ у саизвршилаштву у вези са чланом 33 и 61 КЗ (III-б 13 изреке пресуде), уз указивање да се наведено кривично дело може извршити само од стране службеног или одговорног лица, међутим, у изреци пресуде није извршена индивидуализација радње у односу на окривљеног ОО, те се не види коју функцију је у инкриминисаном периоду обављала окривљена, утолико што се у изреци у потпуности изједначавају радње кривичног дела између окривљених ОО и ПП, што указује на неразумљивост изреке, као и недостатак јасних разлога у овом делу образложења побијане пресуде. Наиме, у изреци пресуде није јасно описано да ли се окривљеној ставља на терет то што је у тренутку потписивања уговора о преузимању дуга била овлашћена за правно лице “1.октобар” ад или зато што је потписала наведени уговор у име привредног друштва “Градска пекара”, као солидарни јемац. Имајући у виду правну природу јемства (средство обезбеђења уколико се не плати дуг) основано се изјављеном жалбом указује да су нејасни разлози суда да је потписивањем уговора постојао претходни договор у смислу саизвршилаштва, будући да јемац није ни у каквом односу са повериоцем у погледу преговарања око основних елемената уговора, те да правно лице које је учествовало као јемац у том правном послу није могло да стекне противправну имовинску корист, а у самој побијаној одлуци се наводи да је Привредном друштву “1.октобар” испоручено

регресирано минерално ђубриво, док солидарном јемцу никад није испоручено регресирано минерално ђубриво, па самим тим, остаје нејасан закључак суда у погледу кривичне одговорности солидарних јемаца.

Основано се и изјављеном жалбом браниоца окривљене ЊЊ, адвоката Душана Васовића указује да првостепени суд није дао јасне разлоге о постојању намере окривљене ЊЊ за извршење кривичног за које је окривљена оглашена кривом, будући да изостају разлози о томе да ли је окривљена могла имати сазнања да је ђубриво које је купила ради даље продаје у статусу регресираног ђубрива, јер је предмет субвенције било НПК ђубриво формулације 25:6:0, а предузеће “Спинел” је купило НПК ђубриво формулације 15:15:15, девет месеци касније у жетви, тако да су нејасни разлози суда у делу где је наведено да је окривљена могла имати сазнање да је НПК ђубриво друге формулације регресирано и предмет субвенције, с обзиром да цена по којој је набавила спорно НПК ђубриво није била повољнија од цене НПК ђубрива која се могла набавити у том тренутку код других произвођача, посебно, јер ценовник “ХИП Азотаре” није био јавно доступан, а цене одавке робе су се формирале на дневном нивоу на бази понуде и тражње.

По налажењу Апелационог суда у образложењу првостепене пресуде у осуђујућем делу није направљена јасна разлика између уговора о уступању дуга и између солидарног јемца, а све у погледу образложења о постојању намере прибављања противправне имовинске користи, постојање договора за извршење кривичног дела, имајући у виду да уговор о уступању односно преузимању дуга подразумева да уговорна страна преузима лац дуга, преузима дуг који је настао између две различите уговорне стране, док солидарни јемац само гарантује за исплату дуга уколико главни дужник не испуни своју новчану обавезу из потписаног уговора, што чини битну разлику, коју првостепени суд изоставља да направи, већ у образложењу пресуде готово изједначава та два појма, односно значај уговора и не даје било какве јасне и аргументоване разлоге о постојању договора да је крајњи циљ и намера окривљених била изигравање донете Уредбе и измене Уредби са крајњим циљем да минерално регресирано ђубриво дође у притежање привредних субјеката и лица која на то нису имала право и тиме прибаве противправну имовинску корист и створе услови за ХИП Азотару да на рачун буџетских средстава Републике Србије наплати регрес прописан у износима по наведеним актима. Суштински, првостепени суд сво образложење у осуђујућем делу и радњу извршења кривичног дела за сваког понаособ окривљеног базира на чињеници да су окривљени поступали противно Уредби и изменама Уредбе, а да су при томе уговори о преузимању дуга и уговори о солидарном јемству дозвољени у позитивним законским прописима и нису били забрањени донетим Уредбама.

Став IV

(Промет нерегресираног минералног ђубрива)

Окривљени ББ, ВВ, ЛЛ, ЕЕ, ЖЖ, ММ, ЉЉ, РР, КК, ОО и ПП у периоду од почетка марта 2010. године до краја новембра 2012. године у Панчеву, Чачку, Новом

Саду, Врбасу, Суботици, Београду, Осипаоници, Бору, Иригу, Чуругу, Сомбору, Ариљу, способни да схвате значај својих дела и управљају својим поступцима, свесни забрањености својих радњи хтели њихово извршење као одговорна лица и то окривљени ББ у својству лица које је овлашћено за управљање привредним друштвом у смислу члана 41д до 41е Закона о приватизацији као привремени заступник капитала и председник Управног одбора у смислу члана 58 Уговора о организовању друштва “ХИП Азотара” д.о.о. Панчево од 06.03.2009. године, те одлука Управног одбора од 14.08.2009. године а од 07.05.2012. године у својству председника Извршног одбора окривљени ВВ у својству заменика директора “ХИП Азотара” доо у реструктурирању од 05.08.2009. до 11.10.2010. године, ЈЛ, у својству комерцијалног директора “ХИП Азотара” доо, ААВ према коме је кривични поступак раздвојен у својству директора Привредног друштва “Da-Car Euro” доо Ариље, ЕЕ у својству директора и заступника Привредног друштва “TERRA-BO” доо Врбас и “Sektor 120” доо Сомбор, ЖЖ, у својству оснивача и лица овлашћеног за заступање пословања Привредних друштава “AgroFin” доо Београд и “Agromedia” доо Осипаоница, ММ, као лице овлашћено за обављање послова управљања у Привредном друштву “Agro Fish Trade” Суботица, ЈЉ у својству лица овлашћено за заступање и вршење послова управе над Привредним друштвом “МАТ” доо Нови Сад, ААМ према коме је кривични поступак раздвојен у својству стварног власника и оснивача Привредних друштава “Mlin-Irig” доо Ириг и “Agro Bosman” доо Нови Сад, у којим овлашћена врши послове управљања и руковођења, РР у својству лица овлашћено за управљање и руковођење пословања Привредног друштва “Jokom” доо, ААЈ према коме је кривични поступак раздвојен у својству лица овлашћеног за управљање и руковођење пословања Привредног друштва “Polet Plus” доо из Бора, КК у својству оснивача и директора Привредног друштва “Makoto” доо Нови Сад до 11.03.2011. године, окривљени ААП према коме је кривични поступак раздвојен у својству оснивача и директора Привредног друштва “Makoto” доо Чуруг од 11.03.2011. године према којем је поступак раздвојен, ААР према коме је кривични поступак раздвојен у својству оснивача, директора и заступника Привредних друштава “Akter” и “Src” доо Нови Сад и “Akter Media Group” доо Нови Сад, ОО у својству директора и заступника Привредног друштва “1.oktobar” А.Д. Сомбор од 02.08.2012. године у својству извршног директора члана одбора директора и члана управног одбора од 02.08.2012. године и у својству оснивача председника управног одбора и лица овлашћеног за заступање Привредног друштва “Gradska Pekara” А.Д. Сомбор и ПП у својству председника управног одбора од 21.11.2007. године и председник одбора директора од 02.08.2012. године Привредног друштва “1.oktobar” А.Д. Сомбор и директора и лица овлашћеног за заступање Привредног друштва “Gradska Pekara” А.Д. Сомбор искоришћавање својих положаја и овлашћења тако што је окривљени ББ супротним интересима привредног друштва и дужностима привременог заступника капитала из члана 41Ћ Закона о приватизацији (“Службени гласник РС” број 38/2001, 18/2003, 45/2005, 123/2007, 30/2010, 93/2012, 119/2012 и 51/2014) а са окривљеним ААВ према коме је кривични поступак раздвојен, ЕЕ, ЖЖ, ММ, ЈЉ, ААМ према коме је кривични поступак раздвојен, РР, ААЈ према којем је кривични поступак раздвојен, КК и ААП према коме је кривични поступак раздвојен, ААР према коме је кривични поступак раздвојен, ОО и ПП да је уговорао продају нерегресираних минералних ђубрива из производног програма “ХИП Азотара” доо, тако да се врше само плаћања у висини пореза на додату вредност у динамици извршених испорука са условима вишемесечног одложеног плаћања у целости или на

рате са минималним средствима обезбеђења плаћања по уговорима, те договарали одлагање принудне наплате када након рока доспелости не буду извршена плаћања, па се окривљени ВВ и окривљени ЛЛ уз одобрење и сагласност окривљеног ББ налагали и одобравали испоруке минералних ђубрива за привредна друштва прихватајући минимална средства обезбеђења, соло менице и као допунско обезбеђење, недовољне хипотеке на непокретностима, иако њихова стварна вредност не достиже уговорене вредности преузете робе чију наплату обезбеђују док су окривљени ААВ према коме је кривични поступак раздвојен, ЕЕ, ЖЖ, ММ, ЛЈЛ, ААМ према коме је кривични поступак раздвојен, РР, ААЈ према коме је кривични поступак раздвојен, КК, ААП према коме је кривични поступак раздвојен, ААР према коме је кривични поступак раздвојен, ОО и ПП не вршећи плаћања вредности преузете робе према “ХИП Азотари” доо, приходе остварене даљом продајом минералних ђубрива усмеравали и користили за пословање својих привредних друштава или своје личне потребе готовинским исплатама са рачуна привредних друштава и до доспелости обавеза плаћања у договору са окривљеним ББ одлагали принудну наплату и средстава обезбеђења пуштањем меница, па су прометом нерегрисаног ђубрива у количини ближе описаној у изреци на описани начин не плаћањем вредности ђубрива за Привредна друштва “Da-Car Euro” доо Ариље, “TERRA-BO” доо Врбас, “Sektor 120” доо Сомбор, “Agro Forum” доо Београд, “Agro Media” доо Осипаоница, “Agro Fish Trade” доо Суботица, “MAT” доо Нови Сад, “Mlin Irig” доо Ириг, “Agro Bosman” доо Нови Сад, “Jokom” доо, “Polet Plus” доо из Бора, “Makoto” доо Нови Сад, “Makoto” доо Чуруг, “Akter” и “Src” доо Нови Сад, Akter Media Group” доо Нови Сад, “1.oktobar” А.Д. Сомбор и “Gradska Pekara” А.Д. Сомбор прибавили противправну имовинску корист у укупном износу ближе описано у изреци пресуде при чему је за “ХИП Азотару” у истом износу наступила штета, а све на начин ближе описан појединачним радњама окривљених под IV -а до IV – j.

Основано се жалбом браниоца окривљеног ЗЗ, адвоката Славка Переског указује да је нејасан закључак у образложењу побијане пресуде, где се наводи да су окривљени ББ, ВВ и ЗЗ, поступали по претходном договору, што произлази из навода у образложењу пресуде – део “Хијерархија у “Азотари” и у пословним односима са Азотаром”, у коме је описано на који начин су прављени уговори који се односе на промет вештачког ђубрива, као и о томе ко одлучује коме се продаје ђубриво и под којим условима, а ко даље прати спровођење и извршавања ових закључених уговора. Наиме, нејасни су разлози првостепеног суда у овом делу, будући да у списима предмета не постоји уговор о куповини регресираног ђубрива закљученог између “Азотаре” и “Агросеме инвеста”, нити постоје било какви докази о компензацији, како се то наводи у образложењу првостепене пресуде, нити је током поступка утврђено да је од стране “ПКБ”, “Агросеме инвест” испоручено заправо регресирано ђубриво, нити то произлази из рачуна и отпремница.

Надаље, основано се изајвљеном жалбом браниоца окривљеног ЖЖ, адвоката Саше Миловановића указује да у изреци пресуде нису на јасан начин описане радње окривљеног ЖЖ, па самим тим и кривична одговорност, будући да из изреке произлази да је исти као одговорно лице Привредног друштва “Агрофорум” ДОО Београд закључио уговор о куповини минералног ђубрива, а при томе је као средство обезбеђења плаћања дао две соло менице, па се даље описује да окривљени ББ и ВВ

нису извршили провере солвентности и наплативости менице и да су ове менице прихватили као једино средство обезбеђења плаћања, при чему се основано изјављеном жалбом указује да из изреке пресуде не произлази у чему се састоје радње окривљеног ЖЖ, јер на купцу не може постојати одговорност што продавац није захтевао или обезбедио одговарајућа средства обезбеђења потраживања.

Надаље, основано се изјављеним жалбама указује на неразумљивост изреке на странама 51. до 53. у погледу индивидуализације радњи окривљених и самим тим противправности поступања окривљених у реализацији продаје нерегресираног ђубрива, односно која је правна норма или уговорена обавеза прекршена, односно на који начин је дошло до искоришћавања положаја или прекорачења граница својих овлашћења, посебно што остаје нејасно ко је био надлежан да организује испоруку нерегресираног ђубрива која је важећим уговором о купопродаји већ претходно уговорена и одобрена од стране Управног одбора (у погледу количине, начина плаћања, динамике, рокова и гаранције) те ко је овлашћен да одреди која ће средства обезбеђења плаћања бити узимана од купца, да ли ће то бити соло менице или друго средство, ко је требало да врши проверу солвентности купаца и солвентности привредног друштва, односно сваког од купаца нерегресираног ђубрива, у ком смислу, ни у овом делу пресуда нема разлога о чињеницама које су предмет доказивања.

Основано се и изјављеном жалбом тужиоца указује да када је у питању окривљени ААЖ, суд је нашао да не постоје докази да су окривљени ААЖ, ББ и ВВ поступали по претходном договору да се за Привредно друштво “Сташа” д.о.о. прометом нерегресираног ђубрива прибави противправна имовинска корист, међутим, суд и овде прејудицира одлуку у односу на окривљеног ААЖ, према којем је поступак раздвојен и води се у посебном предмету, те суд као изведене доказе на страни 131. пресуде наводи исказ сведока ААЖ, иако то својство ниједном није имао током поступка, из чега произлази да окривљени има двојако својство у поступку, као окривљени и као сведок.

Став II

(ослобађајући део у односу на окривљене АА, ББ и СС)

Основано се изјављеним жалбама указује да је читањем садржаја изреке пресуде у делу којим је окривљени АА ослобођен од оптужбе, контардикторно осуђујућем делу у односу на окривљене ГГ и ДД, будући да је окривљени АА ослобођен управо за оне радње које се окривљеном ГГ приписују у кривицу, односно окривљени АА је ослобођен да је својим предлозима и препорукама утицао на окривљене ГГ и ДД да “ПКБ” АД и “Алекса Шантић” АД ради помоћи “оживљавања” ХИП “Азотара” ДОО у реструктурирању прихвате да учествују у поступку продаје регресираног ђубрива по Уредби о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године, до 10. јула 2009. године у износу регреса од 10.000,00 динара по тони, иако нису испуњавали услове из уредбе за кориснике регресираног ђубрива, а да ће се за количине које нису потребне овим привредним друштвима ХИП “Азотара” пронаћи сама купце, на шта су окривљени ГГ и ДД пристали и прихватили,

при чему истовремено не прихвата одбрану окривљеног ГГ да је све рађено како би се помогло “ХИП Азотари” да дистрибуира ђубриво и да је то био државни пројекат, а што је по налажењу суда, усмерено на избегавање кривичне одговорности и оповргнуто изведеним доказима из којих је јасно утврђено да је окривљени знао да се на описани начин врши промет регресираним ђубривом и да је као привредник са вишегодишњим искуством јасно да је морао знати да се регресираном робом тргује под посебним условима који су прописани одговарајућим подказконским актима.

Надаље, основано се жалбом јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал указује да суд није дао јасне разлоге о овој одлучној чињеници када је у односу на окривљеног АА донео ослобађајућу пресуду, наводећи да није утврдио постојање умишљаја, при чему је потпуно занемарио чињенице и доказе, не дајући довољно јасне разлоге у погледу чињенице да је окривљеном АА дана 28.10.2009. године “ХИП Азотара” односно окривљени ВВ доставио допис из кога јасно произлази да је окривљеном АА било познато на који начин ће бити извршена продаја ђубрива и то пре него што је донета измена уредбе, али упркос томе окривљени није предузео ништа како би спречио незаконито поступање, нити је на седници Владе приликом усвајања предлога о измени уредбе предузео било шта да спречи њено усвајање. Стога се основано изјављеном жалбом указује да првостепени суд врши само делимичну оцену доказа, указивањем да су одређени докази без утицаја на другачији закључак суда, а о одлучним чињеницама пропушта да наведе довољно јасне разлоге.

Првостепени суд у образложењу побијане пресуде наводи да “изведеним доказима током поступка суд није могао да утврди да је ово било самоиницијативно деловање окривљеног АА, имајући у виду одбрану окривљеног АА који наводи да је одлуку о проширењу лица која имају право на регресирано ђубриво донета на Влади, а што је потврдио и сведок ААД, при чему је из изведених доказа утврђено да се радило о одлуци којој се окривљени АА противио, али да је био дужан да је као министар и члан Владе спроводи”. Надаље, првостепени суд у образложењу наводи “у односу на наводе тужилаштва да је са умишљајем подстакао ББ и ВВ да посредством ПКБ и Алексе Шантић пронађу купце за вишак регресираног ђубрива, суд током поступка исто није могао да утврди, јер окривљени ББ и ВВ у својим одбранама нису навели да су од окривљеног АА добили налог којим правним лицима ће посредством ПКБ и Алексе Шантић продати регресирано минерално ђубриво, при чему није спорно да је ХИП Азотара преузела обавезу да за вишак ђубрива пронађе купце, међутим ни у одбрани окривљеног ББ ни у одбрани окривљеног ВВ није нигде споменуто да ће се вишак продавати лицима која немају право на регресирано ђубриво, нити да им је то од стране окривљеног АА сугерисано да тако учине”.

Основано се жалбом ЈТОК-а истиче да је првостепени суд дао недовољно јасне и аргументоване разлоге за доношење ослобађајуће пресуде за окривљеног АА, имајући у виду да оваквим образложењем првостепени суд најпре не интерпретира ни један изведени доказ на основу којег је утврдио чињенично стање у односу на овог окривљеног, нити даје јасне разлоге о томе које доказе прихвата или не прихвата, већ уопштено описује догађаје који су претходили доношењу Уредбе Владе и измени Уредбе без јасних разлога на основу чега је првостепени суд утврдио да изведеним доказима није утврђено постојање директног умишљаја на страни окривљеног АА за

извршење кривичног дела, односно није могао да утврди да је именовани поступао са умишљајем да се правним лицима која су наведена у тачки I изреке пресуде прибави противправна имовинска корист. Такође, првостепени суд у образложењу своје одлуке на страни 575. наводи да позивање тужилаштва на то да у тренутку закључивања уговора између ХИП Азотаре и Министарства пољопривреде, није постојала одлука Владе Републике Србије којом се препоручује да Министарство пољопривреде у оквиру својих мера и политика помогне у ревитализацији Азотаре, нити је постојала одлука о реструктуирању као основа за почетак рада Азотаре, није релевантна, јер сам уговор између ХИП Азотаре и Министарства не производи правна дејства ако потписници истог не испуне предвиђене услове из уговора, као и због чињенице да је одлука да Азотара почне да ради донета почетком јула месеца 2009.године на састанку коалиционих партнера, у вили Председника Републике Србије и да је наведени закључак Владе и одлука о реструктуирању само административно спровођење договора коалиционих партнера, а што је потврђено исказима испитаних сведока. Да је у конкретном случају постојала намера Владе да се донесе наведена Уредба и измена Уредбе, утврђује се и записницима са седнице Владе, односно чињеницом да су Уредба и измена усвојени без дискусије због чега тужилаштво није доказало умишљајно поступање окривљеног, а како му је то стављено на терет, већ само радње окривљеног у оквиру овлашћења и задужења која је имао као министар.

За сада се овакви чињенично правни закључци, по налажењу Апелационог суда, не могу прихватити, имајући у виду да је првостепени суд изоставио да наведе разлоге о чињеницама које су предмет доказивања, односно да наведе на основу којих доказа конкретно је утврдио чињенице, изостали су разлози које доказе у односу на кривично дело и окривљеног АА прихвата, а које не прихвата и пропустио да за свој закључак да није доказан умишљај код окривљеног да јасне и конкретне разлоге.

Поред наведеног, Апелациони суд налази да није било места раздвајању кривичног поступка у односу на ЦЦ у смислу одредбе члана 31 Законика о кривичном поступку, будући да су према опису радње извршења кривичног дела окривљени ЦЦ и окривљени АА повезани, односно окривљеном АА и ЦЦ је стављено на терет да су у спорном временском периоду својим предлозима и препорукама умишљајно подстрекавали окривљене ГГ и ДД да "ПКБ" и "Алекса Шантић" ради помоћи "оживљавања" ХИП Азотара ДОО у реструктуирању прихвате да учествују у поступку продаје регресираног ђубрива, при чему је ЦЦ био лице овлашћено за заступање "Сес Месон" ДОО као и стручни консултант, руководиоца и координатора консултантског тима ХИП Азотара у реструктуирању на основу уговора о пословно-техничкој сарадњи закљученог између та два субјекта, због чега је првостепени суд остао недоречен, односно није дао јасне и непротивречне разлоге о одлучним чињеницама предмета доказивања, посебно што се окривљени ГГ у својој одбрани изјашњавао о састанку коме је присуствовао и ЦЦ. При таквом стању ствари, првостепени суд не даје разлоге о одлучним чињеницама предмета доказивања или су постојећи разлози за овај суд неприхватљиви, што се основано жалбом ЈТОК-а истиче.

У односу на окривљеног УУ основано се жалбом ЈТОК-а истиче да првостепени суд није дао јасне и аргументоване разлоге о чињеницама које су предмет доказивања у односу на овог окривљеног, због чега су остали нејасни разлози и о чињенично

правном закључку првостепеног суда да овог окривљеног ослободи од оптужбе за кривично дело које му је стављено на терет, са наводима да изостанком финансијске документације суд није утврдио да је минерално ђубриво било у притежању привредног друштва “Млиностеп” због чега нису доказани наводи оптужбе у односу на овог окривљеног.

Наиме, првостепени суд осим што у образложењу пресуде изоставља да наведе из којих доказа је утврђивао конкретне чињенице, то су изостали и разлози о предметној документацији која је изведена као доказ на главном претресу, посебно везане за пословни однос “Млиностапа” и Земљорадничких задруга, односно регистрованих пољопривредних газдинстава, који је утемељен на уговору о преузимању дуга, у ком је “Млиностеп” означен као солидарни дужник уз преузимаоца дуга, изостављајући да да разлоге о чинењици, на коју се основано указује у жалби ЈТОК-а да је “Млиностеп” пре позивања преузимаоца дуга од стране Азотаре, извршио плаћање уместо преузимаоца дуга како то произилази из протокола о регулисању плаћања преузетог дуга закљученог 23.11.2010. године између ХИП Азотаре и “Млиностапа” (Кти. Рег. бр. 22/12 у регистратору 6 на страни 2662), који разлози се односе и у односу на пословну документацију привредног друштва “Млиностеп” и “Браћа Борић”, као и пољопривредно газдинство ..., “Војводина Аграр”, “Мркшићеви салаши” и други. Поред тога, у образложењу првостепене пресуде уопште нема разлога о чињеницама предмета доказивања у односу на окривљеног ВВ и окривљеног ББ, те окривљеног ЂЂ, коју је првостепени суд у односу на ове окривљене изоставио из продуженог кривичног дела које је овој тројници окривљених стављено на терет. Све наведено указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП, што се основано истиче у жалби ЈТОК-а, тј првостепени суд није дао јасне разлоге, или су они у потпуности изостали о чињеницама које су предмет доказивања.

У односу на окривљеног ФФ основано се жалбом ЈТОК-а указује да је првостепени суд потпуно занемарио изведне доказе те самим тим није дао јасне разлоге о одлучним чињеницама предмета доказивања у односу на овог окривљеног, као и у односу на окривљене ББ и ВВ, у односу на које је ова тачка диспозитива оптужнице изостављена из продуженог кривичног дела које им је стављено на терет, будући да је првостепени суд поново без навођења доказа и навода које доказе је прихватио и на основу којих доказа је извео чињенично правни закључак, због непостојања фактура, рачуна и отпремница окривљеног ФФ ослободио од оптужбе а следствено томе издвојио ову радњу из продуженог кривичног дела у односу на окривљене ББ и ВВ. Наиме, основано се жалбом ЈТОК-а истиче да је првостепени суд и поред тога што је на страни 272 пресуде означио доказе које је извео на главном претресу, потпуно занемарио да изнесе свој став у односу на рачуне-отпремнице које је ОЗЗ “Куцура” за минерална ђубрива КАН и Уреа издала за примаоца рачуна управо привредном друштву “Ореа” ДОО, и то број 58 од 17.08.2010. године, број 37 од 15.10.2010. године, број 30 од 01.03.2010. године, из којих произилази да се вршила испорука ђубрива овом привредном друштву, те рачуни-отпремнице које је привредно друштво “Ореа” издало за СТР “Агропром” број 5/10 од 01.04.2010. године, рачун број отпремницу број 37 издату ПД “Агробанекс” од 07.05.2010. године, рачун број 2/10 од 01.03.2010. издату за ПД “Гај продукт” из којих произилази да је привредно друштво “Ореа” располагало минералним ђубривима као са сопственом робом. Надаље, из благајничке

документације произилази да је окривљеном ФФ исплаћен готов новац у износу од 287.250,00 динара тако што је лично дана 29.04.2010. године подигао новац у износу од 50.000,00 динара, док је директор задруге сведок ААС дана 15.04.2010. и 13.10.2010. године подигао на благајни износ од 237.250,00 динара и предао ФФ, о чему првостепени суд даје паушалне разлоге са наводима да је рачун 33 “Куцуре” био у блокади и да је постигнут договор окривљеног ФФ и сведока ААС да се све уплате дужника 33 “Куцуре” уплаћују на рачун “Орее”, те да је привредно друштво “Ореа” извршило уплате према ХИП Азотари, које разлоге Апелациони суд за сада не може прихватити.

С тим у вези, у односу на образложење пресуде којим је окривљени СС ослобођен од оптужбе, суд је своју одлуку темељио на исправи – уговору о складиштењу робе, који уопште није изведен као доказ на главном претресу и остаје потпуно нејасно како је могуће да се исти нађе у образложењу пресуде, а није уврштен ни у листу изведених и таксативно набројаних доказа у самој пресуди (од стране 130 до 302 пресуде), стога је првостепени суд учинио битну повреду одредаба кривичног поступка, будући да је своју пресуду у односу на овог окривљеног базирао на доказу који није извео на главном претресу. Због чега је и у овом делу пресуда морала бити укинута.

Економско - финансијско вештачење

Што се тиче налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, основано се изјављеним жалбама већине бранилаца указује да су стручни саветници и браниоци оспоравали чињеницу да се вештак упуштао у оцену правних питања, те увео појмове противправне имовинске користи, која се огледа у разлици у цени између регресираниог и нерегресираног ђубрива, затим увео појам симулованог правног посла, те навео да је по истом основу регресиране цене одредио да је и “Азотара” прибавила противправну имовинску корист, као и привредни субјекти који су по уговору о преузимању дуга или солидарног јемца приступили таквим уговорима, такође прибавили противправну имовинску корист. У складу са тим, у образложењу првостепене пресуде се не интерпретира изјашњење судског вештака финансијске струке на спорне околности, нити се приликом анализе доказа интерпретира његово изјашњење, целокупан налаз и мишљење, нити бројне примедбе које су изнете како у писаним поднесцима, тако и на главном претресу, нити је првостепени суд анализирао и ценио налаз и мишљење вештака, примедбе, изјашњења стручних саветника, због чега првостепени суд чини битну повреду одредаба кривичног поступка, јер није дао јасне разлоге о одлучним чињеницама из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП. Поред тога, у анализи примедби на налаз и мишљење судског вештака, првостепени суд даје неприхватљиво образложење - да је судски вештак према правилима струке и науке задовољио потребе суда и поступао по наредби тужилаштва и да су странке у поступку имале право на истицање примедби, које је првостепени суд оценио неоснованим, којим образложењем првостепеног суда су пропуштени да се дају јасни и уверљиви разлози о свим одлучним чињеницама.

Увидом у целокупан спис и записнике о главном претресу евидентно је да је

судски вештак Радомир Вишњевац од дана 08.04.2019. године у континуитету испитиван на више главних претреса све до закључно на главном претресу 07.03.2023. године, на којим главним претресима се судски вештак изјашњавао на бројне примедбе на налаз и мишљење судског вештака и одговарао на бројна питања како бранилаца окривљених тако и на питања ангажованих стручних саветника од стране одбране који је поред осталог одговарајући на питања суштински потврдио да се приликом давања и израде налаза и мишљења упустио у решавање правних питања попут прибављања противправне имовинске користи, симулованих послова и уговора, увођењем двоструког регреса, тако што је навео као корисника регреса привредно друштво које је по уговору о преузимању дуга или пак уговора о јемству био корисник регреса, поред Азотаре, којој је упаривањем налога Азотари припадао износ регреса по Уредби и изменама Уредбе, што је било спорно питање на дуготрајном главном претресу преко 3 године, да је судски вештак на главном претресу изјавио да није утврдио тржишну цену минералног ђубрива на дане и период који се наводи као време предузетих инкриминисаних радњи, да је свој налаз израдио на основу финансијске документације ХИП Азотара, и то до датума издавања наредбе ЈТОК-а, да није уопште прибављао финансијску документацију нити је ценио до тренутка изјашњења на главном претресу, а која се односи на наплату потраживања ХИП Азотаре према другим привредним субјектима који су јој дуговали за испоручено ђубриво, нити је ценио документацију привредних друштава којима је по основу уговора о преузимању дуга или солидарном јемству испоручено ђубриво, по којој цени су та привредна друштва регресирано ђубриво продавали трећим лицима, нити ко је крајњи купац, имајући у виду касније донете прекршајне одговорности за одређена лица уколико ненаменски троше ђубриво .

Првостепени суд се на изјашњење судског вештака и испитаних стручних саветника на главном претресу апсолутно није изјаснио у образложењу побијане пресуде, нити је дао јасне, аргументоване разлоге због којих је аргументовано налаз и мишљење судског вештака финансијске струке Радомира Вишњеваца и његово изјашњење на главном претресу, на основу ког је базирао осуђујући део пресуде, нити је дао било какво образложење о томе да ли су бројним примедбама и питањима браниоци окривљених ипак довели у питање стручност вештака и његов налаз и мишљење, посебно имајући у виду да увидом у записник о испитивању судског вештака на главном претресу који је трајао преко 3 године, судски вештак је по налажењу овог суда готово са истим реченицама, истим садржајем одговарао на питања бранилаца и стручних саветника, не дајући шири образложења његових ставова изнетих посебно на спорна правна питања, која је управо решио вештак у налазу и мишљењу судског вештака, што је коначно сам и потврдио на главном претресу.

Надаље, у образложењу побијане пресуде уопште нису дати разлози о основаности навода одбране окривљених у току трајања кривичног поступка а потом и у изјављеним жалбама, да се судски вештак финансијске струке упустио у налазу и мишљењу у утврђивање спорних правних питања, о чему може одлучивати једино суд у контрадикторном поступку, те у погледу одлуке о одузимању имовинске користи, првостепени суд игнорише доказе које је одбрана достављала у току трајања поступка у виду наплате потраживања ХИП Азотаре након обављеног налаза судског вештака финансијске струке, што је од одлучног значаја за законито одлучивање.

С тим у вези, основано се у свим изјављеним жалбама бранилаца указује да суд није дао довољно јасне и уверљиве разлоге у пресуди везано за налаз и мишљење вештака финансијске струке, уз указивање да се вештак бавио решавањем правних питања, истражујући да ли је продаја регресираног ђубрива била по правилима Уредби, а не задатака који су му наредбом одређени, при чему је анализирао само документацију “ХИП-Азотаре” ДОО, а није користио осталу документацију из осталих правних лица.

У том смислу, основано се изјављеним жалбама бранилаца окривљених указује да се вештак није изјаснио о току робе регресираног вештачког ђубрива од производње до финалне потрошње, односно крајњег корисника, нити је пратио ток финансија, те није утврдио тржишну цену ђубрива у периоду инкриминације, уз указивање да је “Азотари” исплаћена накнада разлике у цени између регресиране цене и цене у ценовнику, те се основано изјављеном жалбом указује да уколико се ниједна трансакција никада није реализовала по предметном ценовнику, то указује да цена није тржишно одржива, већ се тржишна вредност робе формира на основу стварних купопродајних трансакција, а што је правно питање у које се вештак није могао упуштати.

Надаље, основано се изјављеном жалбом тужиоца указује на неразумљивост изрека пресуде у делу одузимања имовинске користи из члана 91 и 92 ЗКП где утврђује да је противправна имовинска корист “ХИП Азотара” остварена неоснованом наплатом регреса за оне количине ђубрива које су супротно уредбама испоручене разним привредним друштвима, која на то нису имала право и која су остварила противправну имовинску корист управо за износ регреса. У том смислу, према изреци пресуде и чињеничном опису кривично-правних радњи разликују се: 1) противправна имовинска корист коју је “ХИП Азотара” остварила неоснованом наплатом регреса од Министарства пољопривреде на штету буџета РС у износу од 5.000,00 или 10.000,00 динара по тони у зависности од употребе за промет обављен са привредним друштвима која нису могла бити корисници регресираног минералног ђубрива, 2) противправна имовинска корист која су привредна друштва која нису могла бити корисници по уредби тзв. преузимаоци дуга (солидарни преузимаоци дуга) остварила набавком регресираног минералног ђубрива на који нису имали право у висини разлика у цени између регресираног и нерегресираног минералног ђубрива, 3) противправна имовинска корист која су ова привредна друштва остварила на штету “ХИП Азотаре” неплаћањем преузетих количина регресираног минералног ђубрива било делимично било у потпуности и 4) противправна имовинска корист која су ова привредна друштва остварила даљом продајом регресираног минералног ђубрива.

С тим у вези, како регрес представља врсту субвенције која је једна од мера помоћи економске политике сваке државе, те како је у том смислу Уредбама био прописан начин реализације путем Продуктне берзе, а имајући у виду положај “ХИП Азотаре” у ком смислу је регрес као разлика у цени успостављен искључиво да се “Азотара” врати на тржиште, што је и постигнуто, основано се изјављеним жалбама бранилаца окривљених указује на нејасно закључивање суда у погледу чињенице да је “Азотара” прибавила противправну имовинску корист, јер појам субвенције, односно

исплаћивање помоћи – регреса не може представљати штету за буџет, будући да је исти био последица легитимне мере економске политике, а новац наплаћен продајом ђубрива остао “Азотари” која га је даље уложила у даљи рад, посебно имајући у виду да су управо одлуком Владе предложене мере помоћи у ревитализацији ХИП Азотаре с обзиром да би у супротном ХИП Азотара отишла у стечај, што би произвело додатни губитак државе, отпуштањем запослених и представљало би финансијски губитак за буџет Републике Србије, када се има у виду да је ХИП Азотара покретањем производње задржала запослене, уплаћивала порезе и доприносе за запослене и продајом своје робе у буџет Републике Србије исплаћиван је износ ПДВ, који је у целости исплаћен од стране крајњег купца, што је у судском поступку и према налазу и мишљењу судског вештака било неспорно.

У том смислу су нејасни разлози првостепеног суда у којима се висина регреса утврђује као противправна имовинска корист, а у исто време се игноришу околности на тржишту и тржишна цена која није дефинисана током првостепеног поступка, већ је у смислу наведеног било неопходно обавити свеобухватно вештачење које би морало обухватити циклус пољопривредне производње и пласмана пољопривредних производа.

Првостепени суд је у кривично правним радњама у вези са лицима према којима је поступак раздвојен и то ШШ, ААА, ААБ, ААВ и ААЗ који је преминуо, у погледу одлуке о обавези плаћања имовинске користи заузео став да привредни субјекти чија одговорна лица су обухваћена осуђујућим делом пресуде обавезе на плаћање те користи са наводима да се привредни субјекти према чијим одговорним лицима су поступци раздвојени или окончан услед смрти не могу обавезати на плаћање такве користи јер би се тиме прејудицирао исход поступка, а да се привредни субјекти који су на то обавезани могу убудуће регресном тужбом наплатити, које образложење и разлоге Апелациони суд не може прихватити, будући да према изреци пресуде, налазу и мишљењу судског вештака који је првостепени суд прихватио, било је могуће одредити тачан новчани износ прибављене противправне имовинске користи за свако понаособ привредно друштво, а поред осталог суд је у ранијем образложењу ове одлуке указао на то да се у току трајања првостепеног поступка неосновано применила одредба члана 31 ЗКП, због чега је у том делу изрека пресуде неразумљива и противречна са разлозима датим у образложењу пресуде.

Коначно, основано се жалбом ЈТОК-а да је изрека пресуде (став IV) неразумљива и противречна датом образложењу у погледу одузимања имовинске користи која се тиче промета нерегресираног ђубрива и односи се на привредна друштва “Да саг еуго” и друга привредна друштва која нису платила нерегресирано минерално ђубриво, а у ком опису радње извршења кривичног дела, односно појединих радњи, према наводима оптужбе ХИП Азотара је оштећено предузеће, те су потпуно неразумљиви разлози у пресуди првостепеног суда да у датој ситуацији управо оштећени привредни субјекат ХИП Азотара буде обавезана на плаћање имовинске користи, што првостепену пресуду, односно њену изреку у овом делу чини неразумљивом и противречном са датим образложењем, које овај суд не може прихватити.

Стога је првостепени суд сагласно члану 16 став 2 ЗКП дужан да утврди чињенице и заснује своју одлуку само на изведеним доказима а ако одбије доказне предлоге исте може да оцени само у обиму да ли испуњава услове из члана 395 став 4 тачка 1 до 3 ЗКП, те та оцена не може да се односи на садржај евентуалних чињеница из доказа, јер суд нема овлашћења да оцењује чињенице из неизведених доказа. У том смислу суд је у образложењу пресуде пропустио да наведе због чега је одбио да изведе предложене доказе окривљеног ВВ и његове одбране а везано за временски оквир поступања окривљеног ВВ, затим саизвршилаштво са осталим окривљенима, будући да се наведене радње које су стављене на терет окривљеном ВВ односе на радње ван његовог боравка у “Азотари” које се самим тим не могу сматрати као време извршења кривичног дела а о чему је суд пропустио да да било какве разлоге.

**Разлози за одбацивање жалбе браниоца ГГ, адвоката
Милице Кузмић**

Како се окривљени ГГ на седници већа изјаснио да повлачи жалбу коју је изјавио његов бранилац, адвокат Милица Кузмић, то је овај суд сходно одредби члана 456 ЗКП, донео одлуку као у ставу III ове пресуде.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступити по примедбама овог суда, отклонити повреде на које је указано овим решењем, на поуздан и јасан начин утврдити све одлучне чињенице које су битне за утврђивање чињеничног стања, те ће брижљивом и правилном оценом свих доказа правилно и у потпуности утврдити чињенично стање, а за своје ставове даће јасне и недвосмислене разлоге, дајући нарочиту оцену веродостојности противречних доказа, при чему ће ценити и остале жалбене наводе окривљених, бранилаца и Јавног тужиоца ТОК-а које нису биле предмет коментарисања овог суда, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, за коју ће дати јасне и недвосмислене разлоге, при томе ће имати у виду како примедбе другостепеног суда, тако и остале примедбе на које се у изјављеној жалби бранилаца окривљених и Јавног тужиоца Тужилаштва за организовани криминал указује, а које овај суд није посебно образлагао.

Сходно напред изнетом, Апелациони суд у Београду, Посебно одељење је на основу одредби члана 456, 457 и 458 ЗКП донео одлуку као у изреци пресуде.

**Записничар – саветник
Јелена Савић, с.р.**

**Председник већа- судија
Милимир Лукић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић